

Załącznik nr 2 do Sprawozdania

Lp.	Lp. z formularza	CZĘŚĆ DOKUMENTU (NR ROZDZIAŁU I STRONY DO KTÓREGO ODNOŚI SIĘ UWAGA LUB WNIOSEK)	TREŚĆ UWAGI LUB WNIOSKU	UZASADNIENIE	Informacje o zgłaszającym	Jestem mieszkańcem Radomia	Wiek	Płeć	Wykształcenie	Uwagi
1.	1.	II. Miasto odporne na zmiany klimatu – str. 57	Likwidacja miejskich wysp ciepła, eliminowanie zjawiska tzw. „betonazy”, tworzenie bioróżnorodności, akcje sadzenia drzew, krzewów, łąk kwietnych, budowa małych zbiorników retencyjnych na niezagospodarowanych działkach miejskich	Projekty przebudowy dróg, placów, skwerów realizowanych przez MZDIK a także wodociągi miejskie powinny być rozpatrywane pod względem tworzenia infrastruktury zielonej. Przykład to ostatni remont ulicy 25-czerwca, która została otworzona w niezmiętej postaci, wzdłuż fragmentu ulicy od Sienkiewicza do Bełny Prazmowskiego nie powstał żaden nowy pas zieleni, trawnik ani posadzone żadne drzewo, zlecając projekty niech miasto pamięta o strategicznych założeniach i naprawdę dba o zieleni. Odnosnie sadzenia drzew, miasto może wyrazić chęć, aby w reprezentatywnych obszarach miejskich, tam gdzie wycięto duże drzewa, powinno podejmować próbę sadzenia wieloletnich, większych drzew niż niskich sadzonek.	osoba fizyczna	Nie	19-30 lat	mężczyzna	wyższe zawodowe (licencjat)	
	2.	III. Miasto zielonej mobilności – str. 63	Nawiązanie współpracy z lokalnymi gminami w celu stworzenia sieci komunikacji podmiejskiej; budowa centr przesiadkowych samochodów > autobus/pociąg/rower; przywrócenie systemu roweru miejskiego; budowa parkingów P&R; dokończenie sieci dróg rowerowych	Aby powstrzymać narastający trend uzależnienia od poruszania się autem, korkowania centr miast, zanieczyszczania go hałasem oraz spalinami w interesie miasta jest zapewnienie mieszkańcom środków zastępczych z mobilnością samochodową. Zwiększony nacisk na liczbę linii autobusowych oraz taboru nie wystarczy. Dlatego ważna jest budowa parkingów P&R na wylotach miast wraz z pętlami autobusowymi. Warto także pomyśleć o budowie linii tramwajowej z Józefowa/Michałowa na Przedcinek. Niestety miasto obecnie zawodzi. Przebudowa linii kolejowej nr 8 do Warszawy została przespana przez miasto, które nie potrafiło zintegrować nowych przystanków PKP, zwłaszcza Radomia Północnego z siecią autobusową, nie tworząc przystanku na wiadukcie na ul. Żółkiewskiego						
	3.	Uwaga ogólna	Prowadzenie polityki szerszych koncepcji, które w wyprzedzeniu planują łączyć pewne koncepcje ze sobą	W mieście brakuje spójnej wizji rozwoju, poszczególne projekty różnych podmiotów publicznych nie zezębiają się ze sobą, gdyż nie były wspólnie planowane						
2.	1.	1.3	Brak w Strategii Rozwoju planów uporządkowania przestrzeni pod względem wizualnym	Polskie miasta coraz bardziej zwracają uwagę na wizualną sferę przestrzeni. Radom nie powinien pozostać w tyle.	osoba fizyczna	Tak	31-50 lat	mężczyzna	wyższe	Od 2015 roku Ustawodawca dał samorządowi narzędzie umożliwiające porządkowanie estetyki przestrzeni. Miasto nowoczesne powinno z tej możliwości korzystać. Miasto powinno dbać o interesy wszystkich stron a nie tylko być stronice. Powinna zostać powołana uchwała krajobrazowa.
3.	1.	Rozdział 4.2 obszary strategicznej interwencji na poziomie lokalnym Str.79, tekst obecny „Na terenie Gminy Miasta Radomia wyznaczono następujące obszary strategicznej interwencji obejmujące: – obszar śródmiejski (w wariantcie maksymalnym), – rejon dworca PKP/PKS, – strefa przylotniskowa	Tekst proponowany: „Na terenie Gminy Miasta Radomia wyznaczono następujące obszary strategicznej interwencji obejmujące: -obszar rewitalizacji – strefa przylotniskowa”	Włączenie obszaru rewitalizacji do OSI będzie służyć maksymalizacji wsparcia z funduszy zewnętrznych na danym terenie, w sytuacji, gdy wsparcie to będzie ukierunkowane na: - obszar strategicznej interwencji -obszar rewitalizacji	osoba fizyczna	Tak	51-60 lat	kobieta	wyższe	
4	1.	Strona 13 Turystyka i rekreacja	Brak wyraźnego portfolio produktu turystycznego (marki produktu turystycznego). Jest mix ofert, ale brakuje wyraźnego produktu wyróżniającego ofertę. Tu powinno się zainwestować w markę skierowaną do turysty okazjonalnego, turystyki regionalnej jednego dnia, a produkt budować wokół walorów przyrodniczych, zgodnie z targetem współczesnego turysty. Proponuję wyeksponowanie szlaków Radom Dolinami Rzek, Na Szlaku Zielonego Radomia: Tu wykonać ekspozycję przyrodniczą, edukacyjną wokół cieków Mleczna, Strumień Gołębiowski, Potok Północny, Dolina Kosówki.	Stowarzyszenie Zielona Akcja w 2019 roku, wykonywała badania ankietowe wśród Radomian. Prosiłmy o wskazanie walorów turystycznych Radomia, o potencjał, o miejsce konieczne do zainwestowania. Mieszkańcy w wywiadach jednoznacznie wskazali na największy potencjał przyciągający, i jest nim Grodzisko Piotrówka, zieleni parkowa, walory przyrodnicze rzeki Kosówki, Mlecznej. Prawie nikt nie wskazał jako waloru Miasta Kazimierzowskiego. W ramach programu LIFE, na rzece powstała przestrzeń demonstracyjna, edukacyjna, która jest gotową ofertą nauki o procesach zachodzących na rzece, dla młodzieży szkolnej. Ofertę skwerów edukacyjnych należy uzupełnić, a markę produktu turystycznego związać z kwiatem mniszka lekarskiego, korespondującego z nazwą rzeki. Markę tę można obudować produktami regionalnymi (sałatką z mniszka, wino z kwiatu mniszka, miód z mniszka), promując zielarstwa, zielolecznictwo. To mogłyby być wyraźny produkt i marka produktu turystyki regionalnej, kierowanej do zwłaszcza uczniów oświatowych szkół (z Pionek, Zwolenia, Wołanowa). Ta marka produktowa jest nisko nakładową inwestycją, która ma już gotowe elementy oferty produktowej.	osoba fizyczna	Tak	31-50 lat	mężczyzna	średnie	
	2.	Strona 14 Opieka Społeczna	W zakresie problemów bezrobocia, ważnym elementem spełniającym misję jest stworzenie większej ilości podmiotów ekonomii społecznej, w której stanowiska pracy, będą dostosowane do potrzeb seniorów, środowisk de faworyzowanych.	Stowarzyszenia, podmioty pełniące misję w ramach działań międzysektorowej współpracy, klauzuli społecznej, mogą realizować misję zatrudniania osób opuszczających zakłady karne, osoby ze środowiska wykluczenia, w ten sposób mogą podejmować misję reintegracji społecznej						
	3.	Strona 14 Opieka Społeczna	Konieczność przeprowadzenia analizy kryminologicznej (Przez kryminologa, bądź antropologa kultury), którzy sporządzili by raport o stanie zdrowia psychicznego Radomian, w kontekście problemów rynku pracy. Tu trzeba zaplanować działania na polu walki z farmakologizacją i psychiatryzacją (zwłaszcza nadpodaż środków nasennych, przyczynia się często do uzależnienia krzyżowego)	Według mojej oceny konieczne jest podjęcie działań w zakresie szeroko rozumianej diagnostyki suidologicznej, zwłaszcza w kontekście identyfikacji problemów apatyczno-abulicznych (amotywacyjnych). Część osób z powodów kryzysów dopaminowych, (neuroprzekaznikowych pochodnych ketocholiny), bądź nie będzie zdolna podjąć pracy, bądź będzie potrzebowała stymulacji. Wstępnie to można obserwować po odsetku prób samobójczych w populacji, ale też one nie obrazują pełni procesów depresyjnych. Nasze społeczeństwo jest nadmiernie wystawiane na ekspozycję środków psychoaktywnych nieznanego pochodzenia, coraz częściej do leczenia lekarze włączają benzodiazepiny, oraz stymulanty. To ma bardzo duży wpływ na środowisko pracy, na aktywność społeczną. Raport pozwoli na podjęcie interwencji. A z racji że pracuje w środowisku wykluczonych, mam świadomość że problematyka jest lekceważona. Stany apatyczno-abuliczne, (nawet epizodyczne) przyczyniają się do skali dysfunkcji społecznej						
	4.	Strona 19 szkolnictwo	Oferta szkolnictwa wyższego powinno się uzupełnić o szkolnictwo ustawiczne (kursy doszkolające, seminaria dyplomowe, wspieranie Uniwersytetu III wieku, konferencje, sympozja, kursy wstępne).	Radom nie słynie z organizacji debat naukowych, konferencji, sympozjów i w tym zakresie potencjał kadri nie jest wykorzystany. Zwłaszcza ostatnim czasie pojawia się współpraca organizacji pozarządowych z naukowcami z innych miast, tym samym pojawia się możliwość organizowania sympozjów. Przykład paneli dyskusyjnych, organizowanych w ramach festiwalu ogrodów, pokazało że jest zainteresowanie, że jest potrzeba, są możliwości organizacyjne, że do Radomia udaje się ściągnąć ciekawych ludzi. Wydaje się też niedosyt nauczania ustawicznego w ramach fakultatywnych kursów doszkolających. Brakuje oferty dydaktycznej w obszarze zagadnień ochrony środowiska, klimatu, socjologii etc. Kursy doszkolające powinny być kierowane do kadry pedagogicznej regionu radomskiego, do osób chcących podnosić kwalifikacje w ramach Uniwersytetu III wieku, także widzę misję doszkalania kadry urzędów, szkoleń dla pracowników, wreszcie powinna się pojawić dodatkowa oferta dla młodzieży szkolnej, już na etapie szkoły średniej młodzież powinna być włączana w fakultatywne kursy, przygotowujące do studiów.						

6.	s. 64 Rezultaty: Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego	Brak wskaźnika, proponuje się wprowadzenie: Spadek liczby ofiar wypadków drogowych [%]	Bez wskazania konkretnych zapisów trudno oczekiwać konkretnych rezultatów. Przypominamy, że ten dokument jest STRATEGIĄ i ma służyć poprawie życia mieszkańców a nie jedynie pozyskaniu środków zewnętrznych na kolejne inwestycje.								
7.	s. 64 Ważnym aspektem będzie również priorytetyzacja transportu zbiorowego.	Należy wymienić konkretne działania oraz wskazać ulice i skrzyżowania objęte priorytetyzacją.	Bez wskazania konkretnych inwestycji (buspasów czy sygnalizacji nadającej priorytet komunikacji publicznej) Strategia będzie kolejnym dokumentem nie mającym większego wpływu na rzeczywistość.								
8.	s. 64 zastąpieniem sygnalizacji wzbudzonej przyciskami lub automatyczną detekcją itp.	Zmiana treści na: zastąpienie sygnalizacji dla pieszych wzbudzonej przyciskami na automatyczną detekcję wraz z nadaniem w śródmieściu priorytetu dla pieszych poprzez skrócenie czasu oczekiwania na sygnał zielony oraz dostosowaniem jego długości do potrzeb osób o ograniczonej sprawności ruchowej.									
9.	s. 64 Długość zmodernizowanych/ przebudowanych, wybudowanych dróg [szt.]	Zmiana treści na: Długość wybudowanych buspasów [km] Długość wyremontowanych chodników [km] Długość nowych deptaków [km]	Wskazanie długości zmodernizowanych/ przebudowanych, wybudowanych dróg jako wskaźnika w punkcie dotyczącym zielonej mobilności jawi się jako niezrozumienie problemu przez autorów Strategii.								
10.	s. 92 5.3. WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	Wskazanie w dokumencie na konieczność opracowania określającej strategię rozwoju ruchu rowerowego na terenie Radomia wraz ze standardami infrastruktury rowerowej.	M.in. z uwagi na tak duży nacisk położony w Strategii na rozwój ruchu rowerowego wskazane jest opracowanie dokumentów strategicznych dotyczących tego zagadnienia.								
11.	s. 94 Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Miasta Radomia na lata 2013-2025	Zmiana treści na: Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Radomia na lata 2022 - 2030.	Dokument został uaktualniony w roku 2021: http://www.radom.pl/page/4,aktualnosci.html?id=12185								
12.	Diagnoza s. 50 Rekreacji sprzyja również uruchomiony w 2017 roku - rower miejski, który przez pierwsze 2 lata funkcjonowania w Radomiu został wypożyczony ponad 270 000 razy. W latach 2020 oraz 2021 funkcjonowanie systemu zostało zawieszona z uwagi na sytuację epidemiczną i konieczność utrzymania infrastruktury w reżimie sanitarnym. Istnieje również możliwość wypożyczenia i przemieszczania się hulainogami elektrycznymi.	Usunięcie fragmentu: W latach 2020 oraz 2021 funkcjonowanie systemu zostało zawieszona z uwagi na sytuację epidemiczną i konieczność utrzymania infrastruktury w reżimie sanitarnym.	Zawarcie informacji nt. roweru publicznego i jego wyłączeniu z uwagi na sytuację epidemiczną stoi w sprzeczności ze zdaniem „Istnieje również możliwość wypożyczenia i przemieszczania się hulainogami” oraz obraża inteligencję odbiorców dokumentu. Taki sam reżim sanitarny powinien obowiązywać dla obu środków transportu. System roweru publicznego w czasie pandemii działał m.in. w Warszawie i Poznaniu. Powodem wyłączenia Radomskiego Roweru Miejskiego był brak środków na jego dalsze funkcjonowanie.								
13.	CEL OPERACYJNY - MIASTO Z DOSTĘPNĄ OPIEKĄ ZDROWOTNĄ s. 31 5. Niska dostępność do leczenia szpitalnego: • Ograniczona liczba lekarzy (zwłaszcza specjalistów), • Niska dostępność łóżek szpitalnych, s. 45 Kierunki działań: • Rozwój infrastruktury zdrowotnej - Dostępność wysokiej jakości kadry medycznej s. 46 liczba łóżek na oddziałach szpitalnych [szt.] 1 327,00 1 327,00 1 350,00 Liczba lekarzy na 10 tys. ludności [os.] 78,10 78,20 78,30	Niespójność zapisów analizy SWOT i kierunków działań ze wskaźnikami realizacji celu operacyjnego. Uwzględnić konieczność budowy nowego szpitala klinicznego jako wyjście naprzeciw oczekiwaniom związanym z rozwojem kierunku lekarskiego na UTH oraz zwiększeniem dostępności do lecznictwa specjalistycznego. Budowę szpitala zakładają władze miasta: https://radom.naszemiasto.pl/jest-kolejny-krok-w-sprawie-budowy-nowego-szpitala-w/ar/c1-8170691	W analizie SWOT słusznie zdiagnozowano niską dostępność do leczenia szpitalnego przejawiającą się małą liczbą lekarzy i łóżek szpitalnych. Kierunki działań zakładają rozwój infrastruktury zdrowotnej oraz zwiększenie dostępności wysokiej jakości kadry medycznej. Niestety wskaźniki realizacji celu zakładają minimalny wzrost liczby łóżek na oddziałach szpitalnych (o 23) i minimalny wzrost liczby lekarzy na 10 tys. ludności, co przy zmniejszającej się populacji Radomia może oznaczać spadek ogólnej liczby lekarzy(!!!). Stoi to w sprzeczności z zapisami kierunków działań. Ponadto autorzy dokumentu nie wspomina o najważniejszej inwestycji Radomia, czyli nowym szpitalu klinicznym Co więcej założone wartości wskaźnika liczby łóżek na oddziałach szpitalnych sugerują, że nie uwzględnia on powstania nowego szpitala.								
14.	2. MISJA I WIZJA ROZWOJU ORAZ CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ s. 36 "Istotnym założeniem jest fakt, wskazujący na to, że typowym dla miast regionalnych jest dostępność do usług wyższego rzędu, do których zaliczyć można m.in. wyższe uczelnie, instytuty naukowe, szpitale specjalistyczne, placówki kultury - a Radom dysponuje taką ofertą, co dodatkowo podkreśla jego ponadlokalny charakter." CEL OPERACYJNY - MIASTO Z DOSTĘPNĄ OPIEKĄ ZDROWOTNĄ s. 3 5. Niska dostępność do leczenia szpitalnego: • Ograniczona liczba lekarzy (zwłaszcza specjalistów), • Niska dostępność łóżek szpitalnych, s. 45 Kierunki działań: • Rozwój infrastruktury zdrowotnej • Dostępność wysokiej jakości kadry medycznej Verte s. 46 liczba łóżek na oddziałach szpitalnych [szt.] 1 327,00 1 327,00 1 350,00 Liczba lekarzy na 10 tys. ludności [os.] 78,10 78,20 78,30	Należy porównać wyposażenie Radomia w usługi wyższego rzędu z innymi miastami podobnej wielkości. Usunąć zdanie: "Radom dysponuje taką ofertą, co dodatkowo podkreśla jego ponadlokalny charakter".	Zdanie: "Radom dysponuje taką ofertą, co dodatkowo podkreśla jego ponadlokalny charakter" nic nie mówi, ponieważ oczywistą rzeczą jest, że 200 tys. miasto wyróżnia się wyposażeniem w usługi wyższego rzędu ze swojego otoczenia, w którym największe miasto ma 20 tys. ludności. Dla szans rozwojowych Radomia kluczowe jest pytanie jak nasze miasto wypadła na tym tle innych ośrodków podobnej wielkości. I tu okazuje się, że Radom jest największym miastem w Polsce (leżącym poza konurbacją) bez filharmonii i tylko z jedną publiczną uczelnią wyższą. Ponadto dostępność do specjalistycznego lecznictwa jest także jedną z najniższych w Polsce.								
6.	1. Radom 2030 - Strategia dalszego rozwoju - MISJA I WIZJA ROZWOJU ORAZ CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ - Miasto perspektyw edukacyjnych i zawodowych - str 50-51	W toku opisu strategii bardzo ogólnie wzmiankowana jest organizacja praktycznej nauki zawodu u pracodawców, w tym w formie kształcenia dualnego, oraz rozwijanie kształcenia zawodowego w oparciu o współpracę z pracodawcami. Element ten, kluczowy z perspektywy przedsiębiorców nie został ujęty we wskaźnikach.	Istotne dla gospodarczego rozwoju miasta jest utrzymanie obecnych możliwości produkcyjnych poprzez stały dopływ nowych kadr do kluczowych branż funkcjonujących w mieście. Wiąże się to z wdrażaniem czy aktualizacją programów nauczania oraz kierunków nauczania wedle rynkowych potrzeb. Z obecnej propozycji nie wynika w jaki sposób miałyby to być realizowane, a umieszczenie pośród wskaźników 'współpracy edukacyjnej z przedsiębiorcami' automatycznie gwarantuje dookreślenie zasad i sposobu takiej współpracy w mierzalnym wymiarze (w tym celu potrzebne byłoby opracowanie odpowiedniego dokumentu). M.in. w diagnozie przywołano rozwój kształcenia dualnego w branży metalowej jako jeden z pozytywnych i rozwojowych czynników i kontynuacja tego kierunku przewidziana jest w strategii. Jak to się jednak ma do rzeczywistych działań budżetowania w UM, w ramach których ograniczana jest liczba firm, do których oddelegowani są uczniowie biorący udział w dualnym cyklu nauczania (co miało miejsce w dwóch ostatnich latach)? Obecne działania nie są wystarczająco wspierające i mają wpływ demotywujący przedsiębiorców do rozszerzania programów nauczania i promocji kształcenia zawodowego. Określenie wskaźników w strategii zagwarantuje przedsiębiorcom możliwość długookresowej oceny współpracy oraz jej skuteczności, spójności i ciągłości. Wypracowanie jasnych wytycznych w tym względzie wydaje się konieczne. Innym aspektem są przywołani w strategii nauczyciele praktycznej nauki zawodu, rekrutujący się spośród personelu firm - czy oni też będą wspierani w zdobywaniu dodatkowych umiejętności i kwalifikacji i ewentualnie jak będą diagnozowane ich potrzeby szkoleniowe? To również jest element, który powinien być dookreślony pisemnie w ramach współpracy miasta z przedsiębiorcami.	osoba fizyczna	Tak	31-50 lat	mężczyzna	wyższe	Bez wątplenia zaletą opracowanej strategii jest jej wielowymiarowość, która pokazuje słuszne podejście samorządu do dalszego rozwoju miasta w sposób zrównoważony. Jednakowoż dużą słabością strategii jest bardzo ogólnikowe potraktowanie większości tematów, bez wskazania jak zasadniczo przywołane koncepcje, czy wskazane do kontynuacji dobrze realizowane praktyki będą wprowadzane w życie. Przy takim sposobie prezentacji strategii wartością dodaną byłoby wskazanie za pomocą jakich dokumentów te mniejsze elementy składowe będą wdrażane, kto będzie za nie odpowiedzialny i we współpracy z kim będą realizowane. Jako reprezentant przedsiębiorców na co dzień zaangażowany w pracę Radomskiego Klastra Metalowego, w tym w organizację i promocję kształcenia dualnego oczekuję konkretnych deklaracji jak współpraca UM z klastrem w celu realizacji wskaźników miałyby wyglądać. I tu, przykładowo odnosząc się do powyżej zgłoszonych uwag, można podkreślić konieczne uwarunkowania, które muszą być wprowadzone by strategia była realna do przeprowadzenia: - wprowadzanie nowych kierunków technicznego kształcenia zawodowego, z koncentracją na tworzeniu nowych kierunków dualnych, wraz z zachowaniem balansu w uruchamianiu większej ilości klas wedle popytu (vide obecna sytuacja z kierunkami informatycznymi, która wykazuje znaczny przerost względem innych kierunków - takie podejście, powiązane również z powielaniem kierunków w różnych szkołach w długoterminowym okresie będzie miało efekt obniżania jakości kształcenia oraz brak odpowiednio przygotowanych do podjęcia pracy adeptów kierunków technicznych niezbędnych dla rozwoju radomskich firm).		

		Radom 2030 - Strategia dalszego rozwoju - CEL STRATEGICZNY IV- Radom - centrum aktywności gospodarczej - 2 Miasto rozpoznawalnej marki gospodarczej - str. 69-70	Bardzo niski poziom realizacji wskaźników co do liczby promocji marki gospodarczej miasta podczas wydarzeń gospodarczych oraz inicjatyw podjętych wspólnie z przedstawicielami biznesu	Docelowa ilość 2 wydarzeń / inicjatyw w obu wskaźnikach w żaden sposób nie gwarantuje jakiegokolwiek poprawy wizerunkowej marki miasta - z perspektywy marketingowej jest to liczba zdecydowanie zbyt mała, która, by odpowiednio inicjować i zachęcać przedsiębiorców do współdziałania i oddolnego wspierania i promowania marki miasta powinna oscylować wokół wartości dwucyfrowych. Zwiększenie tych wskaźników to również istotny komunikat dla radomskiego biznesu. Że są oni dla UM ważnym czynnikiem kreowania ogólnego dobrostanu mieszkańców miasta, a ich wkład jest rozpoznawany i doceniany. Z uwagi na już istniejące inicjatywy klastrowe tj. Radomski Klaster Metalowy, w interesie miasta powinno być sformalizowanie współpracy z takimi inicjatywami skoro w strategii zakłada się zwiększenie rozpoznawalności gospodarczej miasta, które to założenia są jedynym z czolowych celów inicjatyw klastrowej - to w prosty sposób wydatnie przyczyni się do możliwości zwiększenia realizacji ilościowej wskaźników. Tym bardziej, że wsparcie rozwoju klastrow również zostało w strategii określone - wykorzystanie potencjału radomskich NGO'ów jest obowiązkiem UM.							CD, programy kształcenia dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu - na ten moment edukacja nauczycieli rekrutujących się z przedsiębiorstw kończy się na uzyskaniu poprzez kurs praktycznej nauki zawodu podstaw pedagogicznych do prowadzenia zajęć uprawniających zgodnie z rozporządzeniem MEN; jest to kurs jednorazowy, natomiast konieczne jest dalsze rozwijanie umiejętności nauczycielskich, komunikacyjnych i eksploatacyjnych - nauczycieli praktycznej nauki zawodu należy pobudzać do dalszego dokształcania i to powinno być zagwarantowane w jakiś planowy, ramowy sposób- ilość wspólnych działań UM oraz organizacji otoczenia biznesu musi być zwiększona, by budować wizerunek miasta otwartego na rozwój, zarówno zewnętrznie, jak i wewnętrznie; wspólne inicjatywy wpływają na świadomość rozwoju gospodarczego mieszkańców miasta oraz wskazują zapotrzebowanie zasobów ludzkich na lokalnym rynku pracy, a promocja gospodarczej twarzy miasta przyciąga zarówno inwestorów oraz kontrahentów; działania te muszą być sprzężone, a przedsiębiorcy muszą odczuwać realne wsparcie od UM, tak by świadomie działać na rzecz korzyści wizerunkowych regionu - na to odpowiedź mogą być tylko sformalizowane umowy o współpracy wraz z długoterminowym planem obecności na kluczowych imprezach gospodarczych, - dookreślenie oczekiwań i działań jakie UM planuje względem realizacji Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego dla OSI w aspekcie specjalizacji przemysłowej ukierunkowanej na branżę obróbki metali.
	3	Radom 2030 - Strategia dalszego rozwoju - CEL STRATEGICZNY IV- Radom - centrum aktywności gospodarczej - 1 Miasto dobrych perspektyw - str. 67-68	Brak ujęcia w Strategii zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania i rozwoju istniejących w Radomiu branż - mocne eksponowanie otwarcia na nowe sektory branż BPO	W obowiązującej Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego dla OSI w regionie radomskim przynależny rozwój specjalizacji przemysłu w branży obróbki metali (przywołane na str. 78 Strategii). Natomiast w diagnozie i strategii temat ten jest mało obecny, z mocną koncentracją na zaangażowanie w kierunku sektorów BPO. Sprawia to wrażenie zachwiania proporcji i odejścia od wspierania dalszego rozwoju już istniejących branż, w tym mocno związanej z tkanką miejską Radomia branżą obróbki metali, co zdaje się być sprzeczne ze strategią wojewódzką. Strategia powinna również zawierać sposób działań wspierających dla tej branży							
7.	1.	1.2 Wnioski z diagnozy strategicznej - strefa gospodarcza, Str. 23	„Na terenie miasta funkcjonuje Tarnobrzeka Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK WISŁOSAN. Na obszarze radomskiej podstrefy TSSE działa 25 podmiotów gospodarczych. Udzielone wsparcie na rzecz nowej inwestycji w obrębie strefy uprawnia przedsiębiorcę do pomocy regionalnej z tytułu poniesionych nakładów inwestycyjnych.” Proponuję następujący zapis: „Na terenie miasta funkcjonuje Tarnobrzeka Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK WISŁOSAN. Na obszarze radomskiej podstrefy TSSE działa kilkadziesiąt podmiotów gospodarczych. Udzielone wsparcie na rzecz nowej inwestycji w obrębie strefy uprawnia przedsiębiorcę do pomocy regionalnej z tytułu poniesionych kosztów nowej inwestycji lub zatrudnienia określonej liczby pracowników w związku z nową inwestycją.”	Tylko inwestorów, którzy otrzymali zezwolenie lub wsparcie (po nowemu) - można naliczyć ponad 25 - https://tsse.arp.pl/inwestorzy-tsse/inwestycje-przykladowe, do tego dochodzą firmy, które nie mają zezwolenia/decyzji o wsparciu a działają na obszarze strefy - np. Schlegel, Durr Poland, Jadar, Rohbogen, LENAAL, GLS, Intersnack, Gabec, Stolrad w związku z powyższym zastosowanie zapisu - kilkadziesiąt wydaje się właściwe. Pomoc przyznawana jest z tytułu poniesionych kosztów nowej inwestycji lub zatrudnienia określonej liczby pracowników w związku z nową inwestycją.	osoba fizyczna	Tak		mężczyzna	Wyższe		
8.	1.	Rozdział 1.1., str. 6	Jest Radom zamieszkiwany jest przez 209 296 osób, a jego gęstość zaludnienia wynosi 1 872 osób/km2. Proponuję Radom w 2020 roku zamieszkiwany jest przez 209 296 osób, a jego gęstość zaludnienia wynosi 1 872 osób/km2	Brak informacji o opisywanym roku.	osoba fizyczna	Tak	31-50 lat	mężczyzna	wyższe		
	2.	Rozdział 1.1., str. 7	Jest W 2018 roku radomian było mniej w stosunku do liczby prognozowanej o 272 osoby, natomiast w 2020 roku o 944 osoby. Może mieć to jednak związek z zjawiskiem, które nie było do przewidzenia w 2014 roku - epidemii COVID-19, której skutki są widoczne w danych rzeczywistych dla wszystkich badanych jednostek. Proponuję W 2018 roku radomian było mniej w stosunku do liczby prognozowanej o 272 osoby, natomiast w 2020 roku o 944 osoby. Większy niż prognozowany ubytek mieszkańców wymaga przeanalizowania i zdefiniowania jego przyczyn. Powoduje również, że zwiększenie atrakcyjności Radomia dla jego mieszkańców musi być kwestią kluczową przy podejmowaniu decyzji przez rządzących	W akapicie mowa jest o 2020, ale i o 2018 roku, w którym pandemii nie było. Proponuję zapis mówiący o mniej optymistycznym niż prognozowanym trendzie ubytku mieszkańców wraz z połączeniem z akapitem następującym po tym fragmencie.							
	3.	Rozdział 1.1., str. 11	Proponuję usunięcie linii na wykresie 2. („Jiniowa”)	Linia na wykresie („Jiniowa (Radom)”) jest niezrozumiała i nie wnosi nic do diagnozy							
	4.	Rozdział 1.1., str. 13	Dot. Wykresu 1 Proponuję usunięcie linii dla Warszawy. Ponadto, wykres jest nieczytelny (za mały) oraz ma błędną numerację	Porównywanie wartości bezwzględnych wskaźników w rodzaju „Liczba gospodarstw domowych...” Radomia (i miast do porównań) z Warszawą jest niemiaraodajne i nie wnosi nic do analizy. Proponuję nie przedstawiać danych dla Warszawy w takich przypadkach.							
	5.	Rozdział 1.1., str. 19	Akapit zaczynający się od „Oferta szkolnictwa wyższego...” we fragmentach dot. niewystarczającej oferty studiów humanistycznych na UTH jest niezgodny z analizą zapotrzebowania rynku pracy	Zapotrzebowanie rynku pracy zostało wskazane na stronie 22. Jedyny wskazany zawód po studiach humanistycznych to nauczyciele. Wydaje się, że w tym akapicie zbyt duży nacisk położono na studia humanistyczne. Skoro zapotrzebowanie na kierunki humanistyczne nie jest związane z potrzebami rynku pracy, to skąd wniosek o zapotrzebowaniu?							
	6.	Rozdział 1.2., str. 21	Pierwszy akapit, ostatnie zdanie mówi o działaniach ukierunkowanych na zmianę mentalności oraz sposobów motywowania do podjęcia zatrudnienia. Brakuje fragmentu mówiącego o motywowaniu wyboru odpowiedniej ścieżki edukacyjnej	Również zachęcenie do wyboru odpowiednich szkół (np. zawodowe/technika, na których absolwentów jest zapotrzebowanie) czy kierunków studiów (kierunki, na które jest zapotrzebowanie rynku pracy) powinno wpłynąć pozytywnie na lokalny rynek pracy							
	7.	Rozdział 1.2., str. 21	Wykres 11 nie powinien wskazywać danych dla województwa mazowieckiego, ponieważ jest przedstawione są wartości bezwzględne, a wartość dla całego województwa jest znacznie większa od pojedynczego miasta. Ponadto, błędny tytuł wykresu, ponieważ nie pokazuje zmian liczby w latach 2008-2020. Proponuję nazwę „Liczba osób bezrobotnych w latach 2008 i 2020 w Gminie Miasta Radomia oraz w analizowanych jednostkach”	Błędnie opisany wykres; prezentacja danych dla całego województwa zaburza możliwość analizy porównawczej.							
	8.	Rozdział 1.2., str. 22	Fragment Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosi 5 033,24 zł (w 2020 r.). Corocznie odnotowuje się wzrost płac, przy czym dynamika wzrostu płac dla miasta (78,59%) jest wyższa niż dla stolicy (58,66%), województwa mazowieckiego (63,07%), jak i Polski (74,87%). Wymaga przededagowania poprzez wskazanie porównywanego roku	Nie jest wiadome do którego roku odnoszą się wartości procentowe mówiące o wzroście płac.							
	9.	Rozdział 1.3., str. 25	Jest Strategiczny wymiar dla położenia Radomia ma fakt, iż w promieniu 200 km leżą cztery największe polskie ośrodki miejskie: Warszawa, Kraków, Łódź i konurbacja śląsko-dąbrowska, a także największe miasto Polski Wschodniej - Lublin. Radom stanowi również jeden z węzłów tzw. centralnej metropolii sieciowej, tuż obok Warszawy, Kielc, Krakowa, Katowic, Częstochowy i Łodzi. Proponuję usunięcie ostatniego zdania	Diagnoza podaje, że źródłem sformułowania centralnej metropolii sieciowej jest „projekt ekspercki” Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju powstałym pod kierunkiem prof. Kroczyńskiego z PAN. Z uwagi na fakt, że: •dokument ten jest datowany na rok 2008 r. •Radom został wskazany tylko jako ośrodek 4 kategorii (najniższej) w modelu KPZK nie przyjęła propozycji tych zapisów w ostatecznej wersji (ideę Heksagonu zmieniono na model policentrycznej sieci metropolii) KPZK jest dokumentem nieobowiązującym, a żaden z dokumentów obecnie obowiązujących nie uwzględnia tzw. Modelu centralnego sześciokąta; proponuję usunięcie ostatniego zdania w przytoczonym fragmencie.							
	10.	Rozdział 1.3., str. 25	Jest Jedynie 16% powierzchni ogółem miasta pozostaje objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (111,8 km2). Powinno być Jedynie 16% powierzchni ogółem miasta pozostaje objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (1794 ha).	Wskazana w nawiasie wartość jest powierzchnią całkowitą Radomia, a nie powierzchnią objętą obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W 2020 r. było to 1 794 ha.							
	11.	Rozdział 1.4., str. 33	SFERA PRZESTRZENNA, w słabych stronach wskazano Utracona ranga miasta wojewódzkiego. Proponuję zmienić na zapis: Brak rangi miasta wojewódzkiego	Zapis „utracona...” sugeruje, że Radom stracił rangę miasta wojewódzkiego niedawno, a było to 23 lata temu.							
	12.	Rozdział 1.4., str. 33	SFERA PRZESTRZENNA, w słabych stronach wskazano Postindustrialny charakter miasta Proponuję zmienić na zapis: Problemy post transformacyjne związane z silną deindustrializacją	Wydaje się, że postindustrialny charakter miasta nie jest jego słabą stroną, a nawet jest to cecha, którą można przećwiczyć z silną stroną. Problemy, a co za tym idzie słaba strona, wynika z transformacji gospodarczej, a zapis mówiący o charakterze sugeruje również aspekt architektoniczny czy urbanistyczny.							

			Możliwie ścisła segregacja funkcji zagospodarowania terenów zapobiegać będzie powstawaniu konfliktów, umożliwi obsługę transportem zbiorowym i ukształtuje trwałe relacje pomiędzy terenami usług i obsługiwanym przez nie mieszkalnictwem. Relacje pomiędzy miastem i obszarami gmin sąsiednich winny być przedmiotem regulacji mającej na celu ograniczenie transportochłonności, emisji i konsumpcji zasobów środowiska, a także ograniczenie rozwoju mieszkalnictwa niespełniającego odpowiednich standardów dostępności do infrastruktury społecznej. Dzięki odpowiednim restrykcjom ograniczeniu podlegać winny koszty generowane przez obsługę gmin obszaru funkcjonalnego, o ile nie stanie się ona przedmiotem odpowiedniego, systemowo rozwiązane współdzielenia tych kosztów pomiędzy poszczególnymi jednostkami. Zakłada się, że zamieszkiwanie w mieście zarządzanym wg wyżej opisanych zasad staje się bardziej atrakcyjne, a procesy migracji ludności w kierunku obszarów większych zahamowane. Model koncentracji i równoważenia rozwoju tworzy uwarunkowania dla realizacji scenariusza rozwoju demograficznego określonego jako scenariusz aktywizacji, który zakłada znaczne wyhamowanie suburbanizacji									
			Celem maksymalizacji szans rozwojowych miasta zakłada się nadto wykorzystanie czynników egzogenicznych i wielokierunkowe stymulowanie powiązań miasta z układem zewnętrznym. Kluczową rolę w tym zakresie mają: 1) rozbudowane w stosunku do stanu istniejącego funkcje administracyjne miasta; 2) możliwie jak największa skala i wybrane kierunki inwestycji publicznych. Biorąc pod uwagę aktualnie realizowane kierunki polityki władz centralnych, za strategiczny kierunek interwencji uznaje się te działania i inwestycje publiczne, które związane będą z lokalizacją portu lotniczego Radom-Sadków, będą warunkowały jego przyszły rozwój lub stymulowały funkcje miejskie oraz lokalizację zainwestowania powiązanego z funkcją portu (logistyka i spedycja, produkcja przemysłowa, usługi, w tym usługi turystyczne, itp.). Samorząd miejski ma w tym zakresie prowadzić politykę ułatwiającą realizację inwestycji publicznych, także kosztem ograniczenia wykonywania prawa własności prywatnej (wywłaszczenia, spec-ustawowe ścieżki lokalizacji inwestycji, itp.), pozyskiwać wsparcie z zewnętrznych źródeł finansowania oraz przyciągać inwestorów zewnętrznych m.in. poprzez przygotowanie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych i tworzenie odpowiedniego stoczenia biznesu. Inwestycje prorozwojowe mogą być lokalizowane w obrębie istniejących struktur miejskich (np. działania rewitalizacyjne, przekształcenia funkcjonalne, itp.), co do zasady jednak systemowe ułatwienia dla inwestowania obejmować będą także udostępnianie nowych terenów pod zabudowę, tworzenie nowych, uporządkowanych struktur miejskich oraz rozwój powiązań komunikacyjnych dla udostępnienia jak największych rynków i zasobów.									
			Rozwój strefy okolo lotniskowej oraz funkcji gospodarczych miasta w znacznym stopniu uwarunkowany jest podażą terenów inwestycyjnych, która może zostać zwiększona dzięki poszerzeniu granic administracyjnych miasta. Działanie to umożliwi także lepszą koordynację powiązań w obrębie obszaru funkcjonalnego miasta, który w obecnym stanie prawnym podlega władztwu planistycznemu odrębnych i niezależnych podmiotów, które konkurują między sobą o korzyści wynikające z urbanizacji, często ze szkodą dla finansów publicznych, perspektyw rozwoju funkcji miejskich oraz jakości życia mieszkańców. Strategiczny wybór ścieżki rozwoju bazującej na ekologicznej polityce zarządzania zasobami endogenicznymi pociąga za sobą wskazanie kształtowania maksymalnie zwartej i przestrzennie ograniczonej struktury terenów osadniczych miasta. Wskazanie to realizowane jest zatem poprzez przyjęcie obszaru zwartej zabudowy o w pełni ukształtowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (gdzie nowa zabudowa, zgodnie z dyspozycją w art. 1 ust. 4 pkt 4 lit. ustawy o pzp, ma być lokalizowana w pierwszej kolejności), wyznaczonego na podstawie kryteriów przyjętych dla ekologicznego modelu rozwoju. Przyjęcie możliwości zaistnienia czynników egzogenicznych umożliwiających realizację interwencyjnego modelu rozwoju skutkuje wystąpieniem odpowiednio zwiększonego, szacowanego zapotrzebowania na nową zabudowę o różnych funkcjach (o którym mowa w art. 10 ust. 5 pkt 1 ustawy o pzp). Sposób zaspokojenia tego zapotrzebowania, obejmujący na wskazanie rozmieszczenia obszarów rozwoju zabudowy o odpowiedniej powierzchni, będzie przedmiotem ustaleń kierunkowych studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radom.									
			Na obecnym etapie opracowania tego dokumentu nie jest jeszcze możliwe wskazanie wielkości i rozmieszczenia tych obszarów ani, tym bardziej, oszacowanie zdolności budżetu miasta do pokrycia kosztów przygotowania takich obszarów pod zainwestowanie. Z tego też powodu szczegółowe wskazanie terenów rozwoju zainwestowania nie zostało w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej dokonane. Oczekiwana koncentracja nowego zainwestowania w obrębie przestrzennie ograniczonej, zwartej struktury osadniczej miasta możliwa będzie pod warunkiem przekształcenia części tych obszarów, które w funkcjonalnej lub z innych powodów nie są wykorzystane w sposób wystarczający. Obszary takie mogą zatem zostać potraktowane jako obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy (zgodnie z delegacją art. 10k ust. 3 pkt 7 ustawy o samorządzie gminnym) i jako takie zostać uwzględnione w ramach modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta. Skala 200-tysięcznego miasta praktycznie uniemożliwia jednak ukształtowanie tak zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej, aby większość mieszkańców mogła być beneficjentami koncepcji tzw. „miasta 15-minutowego”, jeśli wskaźnik 15 minut czasu dostępu do centrum zaspokajającego większość potrzeb miałby dotyczyć tylko historycznie ukształtowanej strefy śródmiejskiej.									
			Dłatego istotnymi składnikami modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej są wskazania lokalizacji centów lokalnych, wspomagających i odciążających strefę śródmiejską. Konkretyzacja modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej obejmować też winna takie elementy, które uznane zostały za niezbędne warunki realizacji wybranego modelu rozwoju. Należą do nich np. kluczowe elementy systemów komunikacyjnych, mających obsługiwać projektowaną, zwartą i policentryczną strukturę osadniczą. Elementy modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta. Niżej wyszczególniono elementy modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta, które realizują wybrany, strategiczny model rozwoju miasta: oparty na bazie ekologicznego, interwencyjnego modelu rozwoju – obszar zwartej zabudowy o w pełni ukształtowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej – kluczowe dla gminy obszary strategicznej interwencji: •obszar rewitalizacji (z podobszarami: śródmiejskim i przydworcowym), •strefa przylotniskowa – ważniejsze typy centrów lokalnych: •regionalne i podregionalne, •miejskie i dzielnicowe, •bramy miejskie, – kluczowe elementy systemów komunikacyjnych: •istniejące i projektowane drogi ekspresowe, •istniejące i projektowane odcinki dróg układu podstawowego, •skrzyżowania wymagające zwiększenia bezpieczeństwa i przepustowości, •istniejące i projektowane linie kolejowe, •istniejące i projektowane dworce i przystanki kolejowe. Na poniższej mapie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta przedstawiono w sposób graficzny.									
4.	3.2. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ		Zastąpić tekst jednostki redakcyjnej następującym: „Sposób uwzględnienia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta w ustaleniach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Ponieważ model struktury funkcjonalno-przestrzennej przyjęty w ramach opracowania Strategii Rozwoju Miasta będzie następnie uwzględniony w dokumencie studium, zawiera na takie elementy, które winny zostać powiązane z obligatoryjnymi ustaleniami diagnostycznymi i kierunkowymi tego dokumentu, w tym np.: 1)ustaleniami poczynionymi na potrzeby wykonania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w art. 10 ust. 5 ustawy o pzp; 2)kierunkami zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej (o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o pzp), zmierzających do ukształtowania policentrycznej struktury miasta; 3)obszarami wskazanymi do przekształceń rehabilitacji i/lub zdegradowanymi (zgodnie z delegacją art. 10 ust. 2 pkt 14 i 14a ustawy o pzp); 4)wskazaniami kluczowych elementów projektowanych systemów komunikacyjnych i infrastrukturalnych. Biorąc pod uwagę stan zaawansowania prac nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, niezbędne jest dopuszczenie odpowiednio elastycznej adaptacji modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej do uwarunkowań, które mogą jeszcze zostać przeanalizowane w ramach prac nad tym dokumentem. W szczególności dopuścić należy: a) korekty i uszczegółowienia granic obszaru zwartej zabudowy o w pełni ukształtowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej - wynikające z pogłębionej analizy uwarunkowań lokalnych; b) korekty i uszczegółowienia granic podobszarów wyznaczonych w obrębie kluczowych dla gminy obszarów strategicznej interwencji - wynikające z pogłębionej analizy uwarunkowań realizacji planowanych działań; c) korekty liczby, klasyfikacji i/lub lokalizacji centów lokalnych - wynikające z pogłębionej analizy uwarunkowań lokalnych realizacji policentrycznej struktury miasta; d) korekty przebiegu projektowanych odcinków dróg układu podstawowego oraz liczbę i/lub rozmieszczenie skrzyżowań wymagających zwiększenia bezpieczeństwa ruchu i przepustowości - wynikające z uwzględnienia rozmieszczenia projektowanych obszarów rozwoju zabudowy”. Dalsza część jednostki redakcyjnej - bez zmian	Potrzeba koordynacji zawartości modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej z projektem gminnego Programu Rewitalizacji								
5.	4. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI (OSI) 4.2. Obszary strategicznej interwencji na poziomie lokalnym		Zastąpić tekst jednostki redakcyjnej następującym: „Wyznaczenie OSI na poziomie lokalnym ma charakter fakultatywny i należy do władz danej gminy. Potrzeba wyznaczenia OSI na poziomie lokalnym zależy od uwarunkowań i sytuacji społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej, jak również od określonych założeń strategicznych. Ocena celowości wyznaczenia takiego obszaru jest oceniana indywidualnie. Radom 2030 - Strategia dalszego rozwoju. Na terenie Gminy Miasta Radomia wyznaczono następujące obszary strategicznej interwencji obejmujące: – obszar rewitalizacji (z podobszarami: śródmiejskim i przydworcowym), – strefa przylotniskowa. Graficzna prezentacja obszarów strategicznej interwencji na poziomie lokalnym, wyznaczonych na obszarze Radomia została przedstawiona na rysunku Modelu struktury funkcjonalno - przestrzennej (Rozdział 5.) Obszar Strategicznej Interwencji - Obszar rewitalizacji Przedmiotowy OSI wyznaczony został na podstawie analiz wykonanych w ramach opracowania gminnego programu rewitalizacji (GPR). Zawiera w sobie dwa podobszary, wyróżnione w niniejszej strategii pod kątem charakterystyki planowanych działań interwencyjnych: śródmiejskim (nie będącym obszarem tożsamym z obszarem zabudowy śródmiejskiej, w rozumieniu przepisów prawa budowlanego) oraz przydworcowym. Podobszar śródmiejski Największym z wyznaczonych obszarów Strategicznej interwencji na poziomie miasta jest OSI - strefa śródmiejska. W zależności od przyjętego wariantu strefa śródmiejska może obejmować w wariantcie minimalnym i ograniczyć ją do ścisłego centrum miasta, jak i maksymalnym - w którym stanowić ona będzie większy obszar. Przyjęty wariant implikować będzie kolejne rozwiązania związane np. z organizacją transportu, czy zakresem i narzędziami rewitalizacji tego obszaru. Śródmieście to rejon o najistotniejszym znaczeniu dla rozwoju lokalnego, jednakże charakteryzuje się on nagromadzeniem niekorzystnych zjawisk społeczno - gospodarczych, co ma swoje odzwierciedlenie w obowiązującym Programie Rewitalizacji Gminy Miasta Radomia na lata 2014-2023. Rozpoczęto prace przygotowawcze do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Sporządzona na użytek tego opracowania diagnoza potwierdza, że obszar ten nadal jest zdegradowany zarówno pod względem społecznym, jak i infrastrukturalnym. Musi być zatem objęty tego typu działaniami w perspektywie kolejnych lat.” ... (dalej bez zmian) „Podobszar przydworcowy Przedmiotowy podobobszar położony jest bezpośrednio po południowej stronie linii kolejowej, obecnie jest zdegradowany przestrzennie i funkcjonalnie, jego poprzedzające zainwestowanie stopniowo (i dotychczas bezplanowo) przekształca się przez poszczególnych właścicieli pod funkcje usługowe. ... (dalej bez zmian) Obszar Strategicznej Interwencji - Strefa przylotniskowa” ... (bez zmian)	jak wyżej.								
10.	1.	Rozdział 2	Brak zapisu o budownictwie czynszowym	Przy kreowaniu polityki mieszkaniowej miasto powinno stawiać nie tylko na budowę nowych mieszkań na sprzedaż, ale także w dużej części na budowę mieszkań czynszowych (nie tylko komunalnych i socjalnych), które będą dostępne dla ludzi znajdujących się w luce czynszowej (szacunki mówią o nawet 40% pełnoletnich Polaków). Budowa takich mieszkań, poza zapewnieniem dachu nad głową mieszkańcom, może być także zachętą do wprowadzenia się do Radomia i płacenia tu podatków, zaś ich ulokowanie w pobliżu centrum pomoże uniknąć sytuacji, w której nowobudowane mieszkania są sprzedawane w celach inwestycyjnych i stoją puste. Takie działania w konsekwencji pomagają w kształtowaniu wspólnego lokalnych. Miasto nie może realizować swojej polityki mieszkaniowej jedynie poprzez deweloperkę.	osoba fizyczna	Tak	31-50 lat	mężczyzna	wyższe			
	2.	Rozdział 2	Długookresowa polityka dotycząca zieleni w mieście: kompleksowy plan tworzenia parków i skwerów miejskich, w tym skupowanie działek pod tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.	Radom jest miastem, w którym wciąż brakuje zieleni zorganizowanej. Nie ma w naszej miejscowości dużego parku (choć plany parku Stary Radom są obecne), w którym można odpocząć od zgiełku miasta, liczba lasów jest niewielka, a punktów rekreacyjnych na przedmieściach, takich jak altany, miejsca na ognisko, ławki czy stoly praktycznie nie ma. W związku z tym należy przyjąć kompleksowy plan tworzenia takich miejsc w przyszłości, zarówno małych zielonych osiedlowych i ogrodów kieszonek, większych skwerów, takich jak plac Domagaly czy plac Oldakowskiego, jak i parków i infrastruktury na atrakcyjnych pod względem dostępu do natury działkach nienależących obecnie do gminy (np. nad rzekami: Mleczna, Pacynka, Potok Malczewski, w okolicy lasu Kosowskiego).								
	3.	Rozdział 2	Długookresowa polityka dotycząca zieleni w mieście: bulwary wzdłuż Mlecznej (zwanej przez niektórych Kosówką), Potoku Północnego i Potoku Południowego/Malczewskiego	Nawiązując do poprzedniego punktu, czyli zwiększenia ilości terenów zielonych w mieście, nie można zapomnieć o radomskich rzekach, wzdłuż których należy stworzyć pieszo-rowerowe bulwary wraz z infrastrukturą towarzyszącą - ławki, leżaki, altany, tablice informacyjne. Sama rzeka Mleczna na odcinku od Muzeum Wsi Radomskiej do ul. Czarnieckiego to 9 km ciągu pieszo, do tego można dodać Potok Malczewski od Mlecznej do Witkacego oraz Potok Północny od Mlecznej do niecki retencyjnej za ul. Olsztyńską.								
	4.	ROZDZIAŁ 2	Długookresowa polityka dotycząca zieleni w mieście: ochrona nieużytków i dzikiej, tzw. 'czwartej' przyrody, tworzenie ogrodów ruderalnych	Dzika przyroda pełni wiele pozytywnych dla miasta funkcji: jest ostoją dla fauny i flory, pomaga w retencji, oczyszcza powietrze, jest również dobrym źródłem edukacji ekologicznej, może być na przykład plenerem dla artystów. Należy stworzyć plan ochrony dzikich obszarów, nieużytków, i czwartej przyrody, czyli miejsc zagospodarowanych i zmienionych przez człowieka, a następnie porzuconych i oddanych naturze. Takie tereny cechują się niską (choć nie zerową) ingerencją człowieka w ich rozwój - mogą zostać stworzone ścieżki, drewniane pomosty, czy punkty obserwacyjne. W miejscach silnie przekształconych przez działalność człowieka można z kolei tworzyć ogrody ruderalne, eksponując wpływ natury na pozostałości obecności ludzkiej. Obszarami, które powinny zostać objęte taką ochroną są między innymi tereny nad rzeką Pacynką, Mleczną/Kosówką na wysokości Wośnik, część parku Stary Radom (enklawa zgniotka i miejsce, w którym planowany jest taras widokowy), tereny u zbiegu ulic Północnej i Rodziny Ziętałów, okolice zbiegu rzeki Mlecznej i Pacynki, tereny zalewowe na Godowie czy zielone tereny na Michalowie								

	5.	ROZDZIAŁ 2	Współpraca z NGO	<p>W ramach współpracy z NGO warto zwrócić na 3 kwestie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeznaczanie większej kwoty na konkursy grantowe, w tym konkursy na wkład własny; - konsultowanie planów miasta z organizacjami i ruchami miejskimi, ewentualne utworzenie Rady Merytorycznej NGO przy Prezydencie - pomoc przy rozwiązywaniu problemów lokalowych organizacji, np. poprzez przeznaczenie części pomieszczeń w ratuszu na pokoje dla ww. Warto wspomnieć, że przyjęte obecnie rozwiązania w Kamienicy Deskurowów nie służą sprawnemu obsłudze NGO, w porównaniu do wcześniejszej lokalizacji COP. 								
	6.	ROZDZIAŁ 2	Przestrzeń publiczna: uchwała krajobrazowa	Przestrzeń miasta jest obecnie bardzo silnie zanieczyszczona wszelkiej maści reklamami, banerami, witrynami. Obecnie nikt nad tym nie panuje, a warto pamiętać, że estetyka miasta wpływa na psychikę człowieka i odbiór miasta jako całości. Przykład: kiedy wjedziemy do czystego sklepu mamy dużo lepszy jego odbiór niż pełnego byle jak położonych skrzynek, banerów reklamowych i brudnych podług. Podobnie jest z miastem, dlatego należy jak najszybciej rozpocząć procedurę przyjęcia uchwały krajobrazowej przynajmniej w centrum miasta. Zmiana kolorystyki witryn, rozmieszczenia i wielkości znaków drogowych, czy zlikwidowanie części reklam wpłynie na zmniejszenie chaosu przestrzennego w mieście. Warto również rozważyć utworzenie stanowiska miejskiego plastyka								
	7.	ROZDZIAŁ 2	Przestrzeń publiczna: rynek miejski	Warto już teraz zastanowić się czy radomski rynek nadal spełnia funkcję 'miejskiego salonu', centrum wydarzeń w mieście. Być może lepszym, a jednocześnie nowatorskim w skali kraju rozwiązaniem byłoby stworzenie tam zielonego miejsca spotkań. Oznacza to przeznaczenie około 70-80% płyty na zieleń, małą infrastrukturę, drzewa i element wodno-świetlny, a także przygotowanie infrastruktury pod np. zloty foodtrucków, targi ekologiczne, śniadaniowe i inne wydarzenia rekreacyjne.								
	8.	ROZDZIAŁ 2	Tworzenie infrastruktury turystycznej	Urząd Miejski po wielu latach nicnierobienia w temacie turystyki słusznie podjął kroki w celu promocji miasta na zewnątrz. Niestety w mieście brakuje jakiegokolwiek infrastruktury, która mogłaby zainteresować turystów. Od lat mówi się o potrzebie wykonania w Radomiu wieży oraz punktów widokowych (być może dobrą lokalizacją byłoby okolica skrzyżowania ul. Czarnieckiego i Wenera z wiadokiem na Śródmieście?), potrzebne są również szlaki turystyczne (zarówno PTTKowskie jak i tematyczne) wraz z towarzyszącą małą infrastrukturą (ławki, ławy, paleniska, altany, łączki pilnikowe, miejsca odpoczynku rowerzysty), zbiorcze parkingi na obrzeżach miasta (P&R). Być może dobrym pomysłem byłoby stworzenie przez MOSiR pola namiotowego, np. w okolicy planowanego centrum treningowego na Koniówce, a także krytego placu dla rolkarzy, który zimą byłby lodowiskiem, na wzór skarżyskiego.								
	9.	ROZDZIAŁ 2	Promocja miasta poprzez kulturę	Nieodłącznym elementem promocji turystycznej miasta powinna być polityka kulturalna. Należy już teraz rozpocząć planowanie i poszukiwanie źródeł finansowych na kilka dużych, rozpoznawalnych imprez kulturalnych, w tym jednej interdyscyplinarnej - ogólnopolskiej lub międzynarodowej. Przy organizacji różnego rodzaju imprez kulturalnych warto wesprzeć się doświadczeniem organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców.								
11.	1.	ROZDZIAŁ 2	Brak zapisu o budownictwie czynszowym	Przy kreowaniu polityki mieszkaniowej miasto powinno stawiać nie tylko na budowę nowych mieszkań na sprzedaż, ale także w dużej części na budowę mieszkań czynszowych (nie tylko komunalnych i socjalnych), które będą dostępne dla ludzi znajdujących się w luce czynszowej (szacunki mówią o nawet 40% pełnoletnich Polaków). Budowa takich mieszkań, poza zapewnieniem dachu nad głową mieszkańcom, może być także zachętą do wprowadzenia się do Radomia i placenia tu podatków, zaś ich ulokowanie w pobliżu centrum pomoże uniknąć sytuacji, w której nowobudowane mieszkania są sprzedawane w celach inwestycyjnych i stoją puste. Takie działania w konsekwencji pomagają w kształtowaniu wspólnot lokalnych. Miasto nie może realizować swojej polityki mieszkaniowej jedynie poprzez deweloperkę.	Osoba prawna Stowarzyszenie Droga Mleczna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy			
	2.	ROZDZIAŁ 2	Długookresowa polityka dotycząca zieleni w mieście: kompleksowy plan tworzenia parków i skwerów miejskich, w tym skupowanie działek pod tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.	Radom jest miastem, w którym wciąż brakuje zieleni zorganizowanej. Nie ma w naszej miejscowości dużego parku (choć plany parku Stary Radom są obiecujące), w którym można odpocząć od zgiełku miasta, liczba lasów jest niewielka, a punktów rekreacyjnych na przedmieściach, takich jak altany, miejsca na ognisko, ławki czy stoły praktycznie nie ma. W związku z tym należy przyjąć kompleksowy plan tworzenia takich miejsc w przyszłości, zarówno małych zieleńców osiedlowych i ogrodów mieszkaniowych, większych skwerów, takich jak plac Domagaly czy plac Oldakowskiego, jak i parków i infrastruktury na atrakcyjnych pod względem dostępu do natury działkach należących obecnie do gminy (np. nad rzekami: Mleczna, Pacynka, Potok Malczewski, w okolicy lasu Kosowskiego).								
	3.	ROZDZIAŁ 2	Długookresowa polityka dotycząca zieleni w mieście: bulwary wzdłuż Mlecznej (zwanej przez niektórych Kosówką), Potoku Północnego i Potoku Południowego/Malczewskiego	Nawiązując do poprzedniego punktu, czyli zwiększania ilości terenów zielonych w mieście, nie można zapomnieć o radomskich rzekach, wzdłuż których należy stworzyć pieszo-rowerowe bulwary wraz z infrastrukturą towarzyszącą - ławki, leżaki, altany, tablice informacyjne. Sama rzeka Mleczna na odcinku od Muzeum Wsi Radomskiej do ul. Czarnieckiego to 9 km ciągu pieszego, do tego można dodać Potok Malczewski od Mlecznej do Witkacego oraz Potok Północny od Mlecznej do nieckiej retencyjnej za ul. Olsztyńską.								
	4.	ROZDZIAŁ 2	Długookresowa polityka dotycząca zieleni w mieście: ochrona nieużytków i dzikiej, tzw. 'czwartej' przyrody, tworzenie ogrodów ruderalnych	4 ROZDZIAŁ 2 Długookresowa polityka dotycząca zieleni w mieście: ochrona nieużytków i dzikiej, tzw. 'czwartej' przyrody, tworzenie ogrodów ruderalnych Dzika przyroda pełni wiele pozytywnych dla miasta funkcji: jest ostoją dla fauny i flory, pomaga w retencji, oczyszcza powietrze, jest również dobrym źródłem edukacji ekologicznej, może być na przykład plenerem dla artystów. Należy stworzyć plan ochrony dzikich obszarów, nieużytków, i czwartej przyrody, czyli miejsc zagospodarowanych i zmienionych przez człowieka, a następnie porzucanych i oddanych naturze. Takie tereny cechują się niską (choć nie zerową) ingerencją człowieka w ich rozwój - mogą zostać stworzone ścieżki, drewniane pomosty, czy punkty obserwacyjne. W miejscach silnie przekształconych przez działalność człowieka można z kolei tworzyć ogrody ruderalne, ekspozujące wpływ natury na pozostałości obecności ludzkiej. Obszarami, które powinny zostać objęte taką ochroną są między innymi tereny nad rzeką Pacynką, Mleczną/Kosówką na wysokości Wośnik, część parku Stary Radom (enklawa zgniotka i miejsce, w którym planowany jest taras widokowy), tereny u zbiegu ulic Północnej i Rodziny Zietałów, okolice zbiegu rzeki Mlecznej i Pacynki, tereny zalewowe na Godowie czy zielone tereny na Michałowie.								
	5.	ROZDZIAŁ 2	Współpraca z NGO	<p>W ramach współpracy z NGO warto zwrócić na 3 kwestie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeznaczanie większej kwoty na konkursy grantowe, w tym konkursy na wkład własny; - konsultowanie planów miasta z organizacjami i ruchami miejskimi, ewentualne utworzenie Rady Merytorycznej NGO przy Prezydencie - pomoc przy rozwiązywaniu problemów lokalowych organizacji, np. poprzez przeznaczenie części pomieszczeń w ratuszu na pokoje dla ww. Warto wspomnieć, że przyjęte obecnie rozwiązania w Kamienicy Deskurowów nie służą sprawnemu obsłudze NGO, w porównaniu do wcześniejszej lokalizacji COP. 								
	6.	ROZDZIAŁ 2	Przestrzeń publiczna: uchwała krajobrazowa	Przestrzeń miasta jest obecnie bardzo silnie zanieczyszczona wszelkiej maści reklamami, banerami, witrynami. Obecnie nikt nad tym nie panuje, a warto pamiętać, że estetyka miasta wpływa na psychikę człowieka i odbiór miasta jako całości. Przykład: kiedy wjedziemy do czystego sklepu mamy dużo lepszy jego odbiór niż pełnego byle jak położonych skrzynek, banerów reklamowych i brudnych podług. Podobnie jest z miastem, dlatego należy jak najszybciej rozpocząć procedurę przyjęcia uchwały krajobrazowej przynajmniej w centrum miasta. Zmiana kolorystyki witryn, rozmieszczenia i wielkości znaków drogowych, czy zlikwidowanie części reklam wpłynie na zmniejszenie chaosu przestrzennego w mieście. Warto również rozważyć utworzenie stanowiska miejskiego plastyka.								
	7.	ROZDZIAŁ 2	Przestrzeń publiczna: rynek miejski	Warto już teraz zastanowić się czy radomski rynek nadal spełnia funkcję 'miejskiego salonu', centrum wydarzeń w mieście. Być może lepszym, a jednocześnie nowatorskim w skali kraju rozwiązaniem byłoby stworzenie tam zielonego miejsca spotkań. Oznacza to przeznaczenie około 70-80% płyty na zieleń, małą infrastrukturę, drzewa i element wodno-świetlny, a także przygotowanie infrastruktury pod np. zloty foodtrucków, targi ekologiczne, śniadaniowe i inne wydarzenia rekreacyjne.								

8.	ROZDZIAŁ 2	Tworzenie infrastruktury turystycznej	Urząd Miejski po wielu latach niecierpienia w temacie turystyki słusznie podjął kroki w celu promocji miasta na zewnątrz. Niestety w mieście brakuje jakiegokolwiek infrastruktury, która mogłaby zainteresować turystów. Od lat mówi się o potrzebie wykonania w Radomiu wieży oraz punktów widokowych (być może dobrą lokalizacją byłaby okolica skrzyżowania ul. Czarnieckiego i Wernera z widokiem na Śródmieście?), potrzebne są również szlaki turystyczne (zarówno PTTKowskie jak i tematyczne) wraz z towarzyszącą małą infrastrukturą (ławki, ławy, paleniska, altany, łączki piknikowe, miejsca odpoczynku rowerzysty), zbierze parkingi na obrzeżach miasta (P&R). Być może dobrym pomysłem byłoby stworzenie przez MOSiR pola namiotowego, np. w okolicy planowanego centrum treningowego na Koniówce, a także krytego placu dla rolkarzy, który zimą byłby lodowiskiem, na wzór skarżyskiego.								
9.	ROZDZIAŁ 2	9 ROZDZIAŁ 2 Promocja miasta poprzez kulturę Nieodłącznym elementem promocji turystycznej miasta powinna być polityka kulturalna. Należy już teraz rozpocząć planowanie i poszukiwanie źródeł finansowych na kilka dużych, rozpoznawalnych imprez kulturalnych, w tym jednej interdyscyplinarnej - ogólnopolskiej lub międzynarodowej. Przy organizacji różnego rodzaju imprez kulturalnych warto wesprzeć się doświadczeniem organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców.	Nieodłącznym elementem promocji turystycznej miasta powinna być polityka kulturalna. Należy już teraz rozpocząć planowanie i poszukiwanie źródeł finansowych na kilka dużych, rozpoznawalnych imprez kulturalnych, w tym jednej interdyscyplinarnej - ogólnopolskiej lub międzynarodowej. Przy organizacji różnego rodzaju imprez kulturalnych warto wesprzeć się doświadczeniem organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców.								
12	1.	Odnośnie celu strategicznego „Radom-centrum aktywności gospodarczej”	Mocno, wg Strategii Radom utracił funkcję miasta przemysłowego- z czym zgodzić się nie możemy - Upadek COPu (centralnego okręgu przemysłowego) doprowadził do upadku choćby Zakładów Metalowych im. Gen. Waltera. Ale po upadku Zakładów Metalowych wielu fachowców założyło własne warsztaty, które z czasem przerodziły się w duże firmy z branży metalurgicznej. To właśnie wykształcona kadra pracowników ściągła potencjalnych inwestorów, jednakże obecnie nie ma wolnych miejsc w strefach przemysłowych. Kilka lat temu planowana była budowa największej strefy ekonomicznej w regionie. Miała znajdować się między Radomiem, a Jędnia Letnisko. Ok. 2 lat nie słychać nic na temat tej inwestycji. Potrzebne są tereny pod inwestycje i rozwój biznesu ale niezbędne do tego są porozumienia z gminami ościennymi.	osoba prawna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy			
	2.	Jeśli chodzi o cel strategiczny pod nawą „Radom- harmonijnie ukształtowana przestrzeń „ – to planowanie przestrzenne- cała strategia dot. planowania przestrzennego terenów miasta Radomia mia się ze stanem faktycznym i opiera się na błędnych sugestjach i założeniach”	Planowanie przestrzeni- cała strategia dot. Planowania przestrzennego terenów miasta Radomia mia się ze stanem faktyczny opiera się na błędnych sugestjach i założeniach. Wg tej strategii blokowane mają być inicjatywy zabudowy obrzeży miasta celem przymuszenia mieszkańców do wykorzystywania terenów w centrum m.in. pustostanów. Jednakże to wysokie ceny nieruchomości w centrum miasta są czynnikiem decydującym o tym, że mieszkańcy Radomia wybierają obrzeża miasta z dobrą komunikacją miejską, aniżeli ściśle centrum gdzie ceny gruntów kształtują się już powyżej 400zł/m2, a na obrzeżach miasta ok 100zł/m2, w gminach leżących poza terenem miasta można zakupić działki pod zabudowę nawet poniżej 100zł/m2. Błędne jest zatem myślenie, że blokując możliwości wydawania Warunków Zabudowy na obrzeżach miasta mieszkańcy zaczęną kupować nieruchomości w centrum czy pustostany, te nieruchomości oprócz wysokich cen zakup, są często niezagospodarowane z powodu niejasnej sytuacji własnościowej, spadkowej, czy też są one zadłużone. Błędnie wskazuje się w tej strategii jakoby rozproszenie zabudowy na terenach rolnych miało niekorzystne znaczenie, gdyż na terenach administracyjnych miasta nie przewiduje się uprawy rolnej. A tereny rolne czasowo mają być przeznaczone pod zabudowę. Niekorzystny na planowanie ma za to brak spójnej jednolitej koncepcji rozwoju urbanistycznego miasta która powinna być opracowana lata temu i powinna być kontynuowana, jednakże taka koncepcja nie powstała, a jeśli powstała to nie jest wdrażana. Znaczna część terenów miasta wciąż nie ma opracowanych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, dlatego decyzje wydawane są na podstawie Warunków Zabudowy. Nasze miasto słynie z utrudniania życia mieszkańców wymyślając różne schody i procedury, dlatego duża część mieszkańców przenosi się do gmin ościennych choćby za lepsze podejście urzędników do mieszkańca i łatwiejsze uzyskanie pozwoleń budowlanych. Decyzje o warunkach zabudowy wydawane są w sposób chaotyczny- tam gdzie wydanie warunków zabudowy wydawaloby się nieuczestadnie - powstają osiedla domków (np. ul. Janiszpolska - w bezpośrednim sąsiedztwie ujęcia wody pitnej), na ulicy Włkacego- w bezpośrednim sąsiedztwie terenów górniczych (kopalnia piachu jasiryscy), ul. Drzymały- bezpośrednio sąsiedztwo kopalni piasku (kopalnia Nowak). Miasto powinno wyznaczać tereny zielone ze swoich zasobów nieruchomości a nie tworzyć nieużytki niezdatne do zabudowy które na miejskich mapach są terenami zielonymi a w rzeczywistości to nieatrakcyjne krzaki. Narzekanie na zanieczyszczenia, środowisko i jednoczesne wycinanie dużych drzew i pozostawianie gołych pości (w najlepszym wypadku nasadzenie krzewów jak na Plantach) - konieczne jest zadrzewianie Radomia.								
	3.	Turystyka i rekreacja	Zwracamy też uwagę na zadziwiający fakt, że nie wiadomo po co nawiązuje się w samorządowym dokumencie do prywatnej inwestycji -Hotelu Hilton Garden. W ciągu całej dalszej Strategii nie znaleźliśmy lub nie widzieliśmy (może przeoczyliśmy) żadnej innej nazwy prywatnego przedsiębiorstwa, a tu jednoznacznie wskazuje się na prywatną firmę i jej rezkome znaczenie dla poprawienia stanu turystyki i rekreacji. Zatem powstanie kolejnego hotelu jest na plus, ale jego znaczenie dla turystyki i rekreacji jest znikome. W strategii wspomina się o obszarach ziemi radomskiej obejmujących okolice Radomia (LOTZR) jako potencjalnie mających znaczenie dla rozwoju turystyki. Wg nas to znaczenie jest dużo większe aniżeli wskazuje się to w tej strategii. Sami radomianie korzystają z lokalnych atrakcji, szlaków pieszych czy rowerów, pomników przyrody. Samo miasto Radom w małe czyste i klarowny sposób informuje mieszkańców i turystów choćby o powstaniu takich inwestycji jak Bulwary nad Miecną. Nic nie wspomniano o zalewie na Borkach jako zbiornik oferujący jakąkolwiek rekreację, zapewne przez nieatrakcyjność samego zbiornika i jego otoczenia. Postulujemy dodanie do Strategii rozbudowę sieci dróg, dróg ścieżek rowerowych oraz tworzenia bezpiecznych przejść dla pieszych. „Inwestycje powinny być dokonywane przy silnym udziale strony społecznej, w tym stowarzyszeń i organizacji rowerowych oraz grup mieszkańców. Chcemy, aby Radom stał się wzorem pod względem bezpieczeństwa rowerzystów i pieszych, dlatego też na nowo trzeba wyznaczyć cel rozbudowy i remontów pieszych ciągów komunikacyjnych i zainwestować w małą architekturę, również tę zwiększającą komfort i bezpieczeństwo poruszania się.” Zwracamy również szczególną uwagę na potrzebę walki z wykluczeniem komunikacyjnym, w tym przywrócenie lub budowę nowego dworca autobusowego dla miasta. Skandaliczny wydaje się nam fakt, że miasto pozbyło się dotychczasowego dworca i brak jest jakichkolwiek konkretnych planów otwarcia nowego dworca autobusowego w mieście.								
	4.	Czas postawić również na „Zdrowy Radom”, przez który rozumiemy dostęp do kompleksowej ochrony zdrowia i profilaktyki w swojej dzielnicy oraz opieki specjalistycznej na wysokim poziomie.	Zdaniem Nowej Lewicy w mieście powinien być szpital z kompletem stale gotowych do przyjmowania pacjentów oddziałów. Chcemy, aby personel medyczny miał zapewnione finansowe i pozafinansowe warunki pracy, które odpowiadają ich kwalifikacjom.”								
	5.	Sytuacja demograficzna oraz spadek liczby mieszkańców Radomia spowodowany był począwszy od roku 2008, głównie wysokim bezrobociem oraz emigracją zarobkową, jednak wielu mieszkańców po kilku latach emigracji po polepszeniu się sytuacji na rynku pracy powróciło do Radomia.	Jednakże ze względu na rosnące ceny nieruchomości w Radomiu a także atrakcyjne ceny nieruchomości w gminach ościennych spowodowały emigrację do gmin: Przytyk, Szydłowiec, Skaryszew itp. Statystycznie ilość mieszkańców może spadać, ale ilość ludzi przyjeżdżających do pracy do Radomia z gmin ościennych będzie proporcjonalnie rosnąć. Widać to chociażby po rosnącej ilości przedszkoli zarówno tych państwowych jak i prywatnych. Ilość chętnych do przedszkoli państwowych jest tak duża że mieszkańcy często nie zaprowadzają dzieci do przedszkoli wokół swojego miejsca zamieszkania, tylko zmuszeni są wozić swoje dzieci np. na drugi koniec miasta bo tam są wolne miejsca w przedszkolu. Brak miejsc w przedszkolach spowodowana jest w dużej mierze przez ludzi mieszkających w gminach ościennych i pracujących w Radomiu, jednakże podatki płacą nie w Radomiu tylko w miejscu zamieszkania. We wniosku do przedszkola jest jeden z punktów dotyczący gdzie wnioskodawca płaci podatki, ale nie jest on kluczowy do przyznania miejsca w przedszkolu a przedszkole nie mają kompetencji do sprawdzenia czy dane wpisane we wniosku są prawdziwe. Zwracamy również uwagę na wciąż postępujące wyłudnienie, spowodowane dużym bezrobociem w poprzednich latach. Przyczynia się również do tego starzenie społeczeństwa i przewaga zgonów nad narodzinami. Wiele mieszkańców wróciło, gdy sytuacja na rynku pracy w Radomiu uległa poprawie, jednakże brak jest wystarczających zachęt, by większa liczba byłych obywateli miasta zechciała wrócić do Radomia, chociażby z Warszawy czy innych dużych miast. W strategii wskazuje się że „ średnie wynagrodzenie radomianina pozwala na zakup 1,14m2 mieszkania na rynku pierwotnym, zaś mieszkańiec Warszawy pomimo znacząco wyższych zarobków, posiada zdolność zakupu jedynie 0,89m2” co rzekomo uatrakcyjnia osiedlenie się w Radomiu. Jednakże operując suchymi danymi statystycznymi nikt nie uwzględnił zdolności kredytowej na zakup i wykończenie mieszkania z rynku pierwotnego, przy tej średniej (nie wskazano jednoznacznie wysokości tego średniego wynagrodzenia, oraz przyjętej wartości mieszkania z rynku pierwotnego więc w sumie ciężko się odnieść do tych danych).								
	6.	Opieka społeczna- w Radomiu wciąż brakuje lokali socjalnych, a stan będących dostępnych lokali socjalnych daje dużo do życzenia.	W Radomiu lokale socjalne umiejscowione są w kilku lokalizacjach- na ul. 25go czerwca (tzw. MagiStraty), ul. Mroza, ul. Jastrzębskiego, ul. Energetyków, czy ul. Marii Gajl. To ostatnie osiedle na ul. Marii Gajl jest tak oddalone od centrum miasta że lokalnie nazywane jest „wyspą” lub „małym gajem”. Ulica Marii Gajl jest tak daleko oddalona od miasta że w sezonie letnim częściej tu zobaczymy traktor niż autobus. Odległa lokalizacja i nieciekawa okolica sprawia że jedynie osoby znajdujące się ciężkiej sytuacji życiowej decydują się tu zamieszkać, co jeszcze bardziej pogłębia wykluczenie społeczne. Na takich osiedlach dochodzi do licznych wykroczeń i przestępstw, dlatego wiele rodzin z dziećmi nie chce decydować się na zamieszkanie na takim osiedlu. Niestety sytuacja życiowa często je zmusza do zamieszkania na tych osiedlach dlatego, że w mieście nie ma alternatywnych mieszkań socjalnych. Planowana budowa 2 bloków z programu mieszkanie + nie poprawi tej sytuacji gdyż zapotrzebowanie na mieszkania socjalne jest bardzo duże. Nie dba się o udrożnienie kratek ściekowych na ulicach, często są wadliwie rozmieszczone i woda przepływa nad nimi nie wpadając do kanałów - nie ma nic o utrzymaniu w dobrym stanie kanalizacji deszczowej, na wielu ulicach, nawet nowych są miejsca gromadzenia się wody w czasie deszczu - zagłębienia w nawierzchni. W ramach walki ze smogiem należy podłączyć jak największą budyneków i domków do centralnej sieci grzewczej. O podłączeniu kamienicy na ul. Zeromskiego mówił się już w latach 1994-98. Odrożono to do czasu remontu ul. Zeromskiego i z tego zrezygnowano. Niska jakość robót drogowych - zapadnięcia jezdni i chodników w zatoczkach autobusowych niedawno zbudowanych.								
	7.		Miasto generalnie wygląda na zaniedbane i brudne. Należy ograniczyć budowę ścieżek dla rowerów w miejscach niebezpiecznych dla rowerzystów. Długość ścieżek nie jest żadnym wyróżnikiem dla miasta. Często ścieżki są szersze niż miejsce pozostawione pieszym, a szczególnie z dziećmi w wózkach, a nawet inwalidom idącym o dwóch kulach np. przed Sądami przy ul. Warszawskiej. Generalnie STRATEGIA powinna być sfinalizowana w PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA, który zawierałby wizję przyszłościowego Radomia i skierunkowałby działania inwestycyjne. Dokument ten opisuje stan obecny, lecz z jego treści nie sposób dowiedzieć się jak dokładnie będzie wyglądało miasto i jego sprawy do końca 2030 roku. W końcowej części przyjętych w dniu 26 lutego 2022r. priorytetów programowych przez Ogólne Zebranie Miejskiej Organizacji Nowej Lewicy w Radomiu - w materiale dotyczącym Strategii dalszego rozwoju Gminy Miasta Radom - 2030 podkreślono, że: <ul style="list-style-type: none"> • Będziemy wspierać wszystkie te zagadnienia i inicjatywy, zawarte w strategii rozwoju miasta, które będą służyć poprawie bytu mieszkańców, powodując i zapewniając dynamiczny rozwój Radomia i zapobiegając wyłudnianiu się miasta. • Chcemy, aby Radom był miastem dynamicznym, ludzi dobrze wykształconych, z dużym potencjałem innowacyjności w gospodarce, dbających o ekologię, tętniących życiem kulturalnym, rozwijających się sportowo, dobrze rozwiniętą ochroną zdrowia i jego zapleczem, dobrze skomunikowanym i atrakcyjnym miejscem zamieszkania. • Chcemy, by miasto Radom było ośrodkiem oddziaływania na ośmienne gminy i było przykładem wysokiego poziomu oświaty i szkolnictwa oraz usług publicznych. 								

13.	1.	MISJA I WIZJA ROZWOJU ORAZ CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ, str. 36	Wyliczenie planowanych celów, ostatni zapis: „o znaczeniu regionalnym.”, zmienić na „o znaczeniu ponadregionalnym.”	Radom już aktualnie pełni rolę ośrodka o znaczeniu większym niż ośrodek regionalny. Trend ten powinien zostać nadal utrzymany w pozyskiwaniu kolejnych funkcji adekwatnych do wielkości miasta w sieci osadniczej Polski. Radom powinien aspirować do ośrodka o znaczeniu ponadregionalnym. Skoro w wyliczeniu zawartym na str. 36 wskazano, że Radom ma stanowić centrum usług wyższego rzędu, a także ośrodek akademicki i naukowy, to są to kierunki adresowane do ośrodków o znaczeniu ponadregionalnym.	osoba fizyczna	Tak	31-50 lat	mężczyzna	wyższe	
	2.	CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY MAISTA RADOMIA, III.2. Miasto Zielonej Mobilności	Wyrażenie: „III.2.4 Rozwój transportu zbiorowego” zmienić na: „III.2.4 Rozwój transportu zbiorowego, w tym budowa linii tramwajowej na osi północ-południe miasta”	Miasto potrzebuje diametralnej zmiany jakościowej w obszarze publicznego transportu zbiorowego. Zakup niskoemisyjnych środków transportu dla komunikacji miejskiej nie rozwiązuje podstawowego problemu sieci, jakim jest brak możliwości szybkiego przemieszczania się na osi północ-południe Radomia, przez centrum. Doświadczenia takich miast jak Olsztyn, Częstochowa, Gorzów Wlkp. Oraz Ełbląg, wskazują jednoznacznie, że tramwaj jest przyjaznym i chętnie wybieranym przez mieszkańców miast środkiem transportu w komunikacji miejskiej. Nieatrakcyjność obecnego rozwiązania funkcjonowania komunikacji miejskiej powoduje po pierwsze odpływ pasażerów z komunikacji miejskiej, wzrost ilości zarejestrowanych aut, służących do transportu indywidualnego.						
	3.	CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY MAISTA RADOMIA, III.2. Miasto Zielonej Mobilności, str. 63	W kierunkach działań należy uwzględnić budowę linii tramwajowej na osi północ-południe Radomia.	Uzasadnienie jak wyżej.						
	4.	CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY MAISTA RADOMIA, III.2. Miasto Zielonej Mobilności, str. 63-64	W opisie kierunków działań brak jest odniesienia się do istniejącej oraz planowanej do wybudowania infrastruktury przystankowej na sieci PKP w obszarze miasta. Proponuję dokonać następującego zapisu: „Planuje się również ściśle powiązanie istniejących oraz planowanych do wybudowania przystanków kolejowych z siecią komunikacji miejskiej, tak aby zapewnić mieszkańcom szybki dostęp do kolejowych środków transportu regionalnego i międzyregionalnego”.	W 2021 r. oddano do użytkowania na linii kolejowej nr 8, na terenie miasta, 3 przystanki kolejowe. Ponadto w najbliższych latach planowane jest wybudowanie kolejnych przystanków tj. przy władukcie w ul. Żeromskiego oraz na wysokości ul. Sycyńskiej. Funkcjonujące już przystanki nie zostały w żaden sposób powiązane z siecią komunikacji miejskiej, co bardzo negatywnie świadczy o polityce transportowej Radomia na mapie Polski i Europy. Sprawy transport to taki, który gwarantuje pasażerom sprawne przemieszczanie się między środkami transportowymi, np. z pociągu do komunikacji miejskiej i na odwrót.						
14.	1.	Cały dokument	<p>Pandemia COVID-19 stanowi obecnie jedno z największych wyzwań dla rozwoju miast, na które winny odpowiadać zarówno strategie poszczególnych ośrodków, jak i polityki ponadlokalne. Wprost wynika to m.in. z faktu, że w skali globalnej obszary miejskie są punktem zerowym pandemii COVID-19 i odpowiadają za 90 procent zgłoszonych przypadków. Z tego też powodu to miasta najbardziej odczuwają skutki wywołanej pandemią kryzysu: niewydolność systemów opieki zdrowotnej, zakłócenia funkcjonowania lub ostry kryzys całych sektorów lokalnej gospodarki, nieodpowiednie usługi publiczne, itp. Taka sytuacja dotyczy przede wszystkim ośrodków już uprzednio dotkniętych problemami społecznymi i gospodarczymi, które pandemia dodatkowo pogłębiła. Z drugiej strony, z tytułu gęstej sieci relacji społecznych oraz posiadania odpowiedniego zaplecza instytucjonalnego, miasta są również miejscami posiadającymi znaczny potencjał solidarności i odporności. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, ONZ już w 2020 r., w raporcie pt.: „COVID-19 in Urban World” sformułowała następujące zalecenia dla polityki wsparcia obszarów miejskich w obliczu skutków pandemii: 1. Należy zadbać o to, by wszystkie fazy odpowiedzi na pandemię nastawione były na przeciwdziałanie nierównościom i długoletnim zaniedbaniom w rozwoju miast oraz chroniły ich spójność społeczną, w tym - traktować priorytetowo tych, którzy są najbardziej bezbronni, zapewnić bezpieczne schronienie wszystkim ludziom i lokale mieszkalne osobom bezdomnym; - zapewnić dostęp do wody i urządzeń sanitarnych, - nadrobić zaległości w dostępie do usług publicznych. 2. Należy wzmocnić zdolność samorządów do rozwiązywania problemów społeczno-gospodarczych poprzez pogłębienie współpracy między władzami lokalnymi i krajowymi. Odbudowa miast musi odpowiadać nowym potrzebom i być prowadzona w oparciu o pakietu stymulacyjne i inne rozwiązania zwiększające potencjał samorządów lokalnych. 3. Należy dążyć do odbudowy gospodarki ekologicznej, odpornej na zagrożenia i sprzyjającej włączeniu społecznemu m.in. poprzez: - stosowanie rozwiązań transportowych, jak tworzenie ścieżek rowerowych i stref dla pieszych umożliwiających odzyskanie przestrzeni publicznych, poprawę mobilności, bezpieczeństwa i jakości powietrza; - szeroko zakrojoną transformację ekologiczną i tworzeniu nowych miejsc pracy (pakietu stymulacyjne dla zrównoważonej, niskoemisyjnej i odpornej na zagrożenia gospodarki); - upowszechnienie korzystania z Internetu. Podsumowując tezy raportu: instrumenty wdrażane w odpowiedzi na gospodarcze wyzwania pandemią winny umożliwić wykorzystanie szansy na przyspieszenie rozwoju miast w kierunku modeli zrównoważonych, odpornych na wyzwania zdrowotne i klimatyczne, a cele te, choć osiagane na poziomie samorządów miast, winny być silnie wspierane w ramach odpowiednich polityk ponadlokalnych (unijnych, krajowych i regionalnych). Zaniechanie niezbędnych zmian adaptacyjnych spowoduje bowiem, że miasta po pandemii będą generować, głównie nieodpowiedni zamieszkiwania w gęstych strukturach miejskich oraz koszty funkcjonowania przedsiębiorstw w obrębie aglomeracji utrzymujących rozbudowane systemy infrastrukturalne i transportowe. Pandemia stanie się wtedy silnym impulsem degradacji społecznej i gospodarczej miast, co pociągnie za sobą cywilizacyjną zapaść nie tylko samych ośrodków miejskich, ale także całych regionów i krajów, dla których były i są one motorem rozwoju. Analizując w wyższej zarzysowanym kontekście sytuację m. Radomia należy odnieść się do następujących obszarów problemowych: 1. charakterystyka ponadlokalnej polityki wsparcia ośrodków miejskich w odpowiedzi na zagrożenia pandemii COVID-19 2. specyfika miasta Radomia w aspekcie jego podatności/odporności na wpływ pandemii 3. dotychczas zaobserwowane skutki pandemii w sferze społecznej i gospodarczej miasta 4. szacowany wpływ pandemii na strategiczne kierunki rozwoju miasta Ad.1.: Krajowa polityka odbudowy po pandemii w wielu aspektach zdaje się podążać w kierunku przeciwnym niż wskazany w ww. raporcie ONZ. Zawiera ona bowiem szereg elementów, które zmniejszają potencjał miast radzenia sobie ze skutkami pandemii, zamiast go umacniać. Dotyczy to zwłaszcza zmian podatkowych uszczuplających dochody gmin, ale także legislacji wprowadzającej różnego rodzaju ograniczenia właściwości samorządu do decydowania w zakresie sposobu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej. Nowe regulacje prawne oraz zaniechania dogłębnej reformy gospodarki przestrzennej także stanowią istotny impuls dezurbanizacyjny. Np. ułatwienia dla lokalizacji zabudowy jednorodzinnej czy specustawowe ścieżki lokalizacji inwestycji mieszkaniowych z pominięciem obowiązującego prawa miejscowego z dużym prawdopodobieństwem skutkować mogą rozpraszaniem zabudowy (domy do 70 m² na działkach nie mniejszych niż 500 m²) lub nadmiernym jej zagęszczeniem (lokalizacje na podstawie tzw. „lex developer”), obniżeniem standardów zamieszkania, kosztów obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej, czy konfliktami funkcjonalno-przestrzennymi. Kierowanie znacznego wsparcia na obszarach wiejskich, które ma być skierowane do obszarów wiejskich, może być skutkiem ubocznym polityki, która ma być skierowana do obszarów wiejskich.</p> <p>To miasta, a nie gminy wiejskie, są głównymi obszarami lokalizacji sektorów gospodarki, które najbardziej ucierpiały na skutek pandemii, jak usługi dla ludności, wynajem powierzchni biurowych, turystyka, itp. To w miastach zlokalizowane są instytucje usług społecznych, które obsługują także obszary wiejskie. W końcu to miasta właśnie są obszarami największego zagęszczenia kontaktów społecznych, potencjalnego zagrożenia epidemicznego w sytuacji braku odpowiednich standardów sanitarnych i mieszkaniowych. Przewaga celów związanych z wielkimi, krajowymi inwestycjami infrastrukturalnymi oraz wsparciem obszarów wiejskich w Krajowym Planie Odbudowy w połączeniu z innymi elementami polityki centralnej (jak np. ograniczona co do skali interwencja i de facto fasadowa polityka miejska) sprawia, że obszary miejskie nie uzyskują wsparcia adekwatnego do wyzwań. Ad.2.: Specyfika miasta Radomia w kontekście zagrożeń pandemicznych może zostać uchwycona dzięki porównaniu z innymi ośrodkami pod względem standardów zamieszkania, dostępności terenów rekreacyjnych czy usług społecznych. W sferach, w których odpowiednio wskaźniki dla Radomia istotnie odbiegają od wartości występujących w innych ośrodkach zidentyfikować można relatywną odporność lub podatność miasta na wpływ pandemii. Ad.3.: Analiza danych statystycznych za lata pandemii: 2020-2021 w porównaniu do danych z lat poprzedzających może wskazać istotne odchylenia sytuacji społecznej i gospodarczej spowodowane zarówno samą pandemią jak i środkami zaradczymi, które zostały w walce z nią podjęte. Szczególnie interesujące będą tu analizy zmian struktury gospodarki miasta, sytuacji na rynku pracy, budżetu miasta, preferencji komunikacyjnych, aktywności gospodarczej i stanu zdrowia mieszkańców. Analiza taka mogłaby w szczególności potwierdzić lub zanegować występowanie w Radomiu tendencji, które hipotetycznie mogą być skutkiem pandemii, w tym takich, które już zostały stwierdzone w innych ośrodkach miejskich. Spośród rozpoznanych już w Polsce i na świecie skutków pandemii, których występowanie lub prawdopodobieństwo może dotyczyć także i miasta Radomia, wskazać należy zwłaszcza na: a) długoterminowe skutki demograficzne i zdrowotne (skrócenie średniej długości życia, trwałe skutki powikłań po infekcji, oddziaływanie kryzysu i związanych z nim zmian na zdrowiu psychicznym, itp.); b) rozwój komunikacji elektronicznej (telepraca, nauka zdalna, informatyzacja usług, itp.) pociągający za sobą zmiany struktury zatrudnienia, zapotrzebowania na nieruchomości komercyjne (biurowe, handlowe, usługowe, logistyczne), form spędzania czasu wolnego, itp.; c) rozwój branż gospodarki związanych z komunikacją elektroniczną, logistyką, handlem elektronicznym z dostawą do domu lub do punktu dystrybucyjnego w okolicy miejsca zamieszkania; d) kryzys branż: turystycznej, gastronomicznej, kultury i rozrywki, tradycyjne formy handlu detalicznego i usług dla ludności; e) zmiana preferencji komunikacyjnych (spadek atrakcyjności transportu zbiorowego, preferencja dla środków umożliwiających zachowanie dystansu społecznego); f) wzrost zapotrzebowania na tereny rekreacyjne i przestrzenie publiczne umożliwiające zachowanie dystansu społecznego. Ad. 4.: Diagnozy opisane w ad. 2 i 3 mogą skutkować odpowiednią weryfikacją strategicznych celów i kierunków rozwoju miasta. Zidentyfikowane trendy zmian struktury demograficznej i gospodarczej winny być odpowiednio uwzględnione w strategii rozwoju miasta. Przykładowo: skutki pandemii mogą zmanifestować się poprzez zniweczenie szans rozwoju branży turystycznej i usługowej, która miała być stymulowana uruchomieniem portu lotniczego. Mocą przesłanki dla takiej konstatacji jest choćby obniżenie prognozowanej przez PPL skali operacji lotniczych dla portu lotniczego Warszawa-Radom. Strategia oparta na działaniach nakierowanych na wygospodarowanie i udostępnienie lokalizacji pod funkcje biurowe czy tradycyjnego handlu także może nie doprowadzić do oczekiwanych efektów rozwojowych. Diagnoza pandemicznych i post-pandemicznych zagrożeń dla funkcjonowania usług miejskich także winna wskazać kierunki odpowiednich działań zapobiegawczych. Np. działania nakierowane na poprawę jakości usług społecznych czy transportu zbiorowego powinny przeciwdziałać odpływowi użytkowników tych sektorów usług miejskich. Poprawa efektywności energetycznej struktur miejskich, zmniejszenie kosztów obsługi infrastrukturalnej i transportowej, poprawa dostępności terenów rekreacyjnych, bezpieczeństwa publicznego czy jakości przestrzeni publicznych winny przeciwdziałać spadkowi atrakcyjności miasta jako miejsca zamieszkiwania.</p>	osoba fizyczna	Tak	31-50 lat	kobieta	wyższe		
15.	1.	rozdz. 1.4, str. 33 Tabela 1. Strefa przestrzenna: “Rozwinięta sieć ścieżek rowerowych o czym świadczy wyższa niż dla województwa wartość wskaźnika długości ścieżek rowerowych na 10 tys. ludności”	Powinna nastąpić zmiana brzmienia argumentu lub jego relokacja do słabszych stron. Zmiana brzmienia: „Sieć ścieżek rowerowych zapewniająca niedostateczną możliwość płynnego przemieszczania się rowerem pomiędzy dzielnicami - brak ciągłości sieci”	Wartość wskaźnika, która jest wyższa niż dla całego województwa nie może być miarodajnym wskaźnikiem rozwinięcia dróg rowerowych. Konieczna jest bardziej złożona analiza obejmująca to jak poszczególne elementy sieci są ze sobą połączone - jak duża jest ich spójność. Ważnym jest też upewnienie się czy sieć zapewnia bezpieczne i wygodne poruszanie się pomiędzy dzielnicami oraz w kierunku centrum (patrz. pkt. 2.1. „Wytyczne organizacji ruchu bezpiecznego ruchu drogowego. Podręcznik”, str. 17, Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, W-wa 2019). Sieć dróg istniejąca w mieście Radom nadal nie charakteryzuje się dostateczną ciągłością, która umożliwiłaby wykorzystanie roweru jako komfortowego i bezpiecznego alternatywnego środka komunikacji w naszym mieście. Dobrą praktyką byłoby zamiast porównywania się do nie mówiących wskaźników, zaczerpięcie wzorów z rozwiązań zagranicznych - np. strategii rozwoju sieci rowerowej miasta Utrecht (Holandia). Miasto Radom już teraz ma wiele świetnych dróg rowerowych, którym brakuje jedynie sensownego połączenia pomiędzy sobą. Radom może stać się prawdziwym rajem dla rowerzystów wiodącym prym w Polsce przy odrobinie większym wsparciu władz. Zapewni to możliwość przemieszczania się mieszkańców z pojazdów samochodowych na rowery w celach nie tylko rekreacyjnych ale też w dojazdach do pracy, zakupy itp. Jednocześnie miasto stanie się bardziej komfortowe - ograniczone zostaną zanieczyszczenia oraz hałas - jak zakładają główne filary przedmiotowego opracowania.	osoba fizyczna	Tak	19-30 lat	mężczyzna	wyższe	
	2.	Cel strategiczny II, s. 63, Miasto Zielonej Mobilności „Realizacja celu operacyjnego zakłada działania inwestycyjne obejmujące zakres dostępności komunikacyjnej i transportu, w tym przede wszystkim ruchu zmotoryzowanego, rowerowego i pieszego.”	Zmiana brzmienia na: „Realizacja celu operacyjnego przez inwestycje obejmujące zakres dostępności komunikacyjnej i transportu, w tym przede wszystkim uprzywilejowanie ruchu pieszego i rowerowego na rzecz ruchu zmotoryzowanego.”	Cel „Miasto Zielonej Mobilności” nie powinno zakładać rozwoju ruchu zmotoryzowanego. Jest to sprzeczne z ideą.						

16.	1.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Kultura], s. 8	Jednym z podstawowych celów władz miasta w zakresie kultury powinno być przekształcenie Radomskiej Orkiestry Kameralnej w orkiestrę symfoniczną o charakterze filharmonicznym.	W obecnej postaci orkiestra miejska nie spełnia ograniczone funkcje kulturowe. Spośród miast w swojej kategorii Radom jest jedynym, które nie posiada stałej orkiestry symfonicznej z salą o standardzie filharmonicznym.	osoba fizyczna	Tak	19-30 lat	mężczyzna	wyższe	
	2.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Kultura], s. 8	W zakresie organizacji bibliotek działających na terenie Radomia władze miejskie powinny współdziałać z władzami województwa. Celem powinna być tu nawiązanie współpracy pomiędzy dwoma najważniejszymi bibliotekami nieuczelnianymi Radomia - Miejską Biblioteką Publiczną oraz Biblioteką Pedagogiczną w Radomiu.	W celu zwiększenia atrakcyjności obu księgozbiorów, a także mając na względzie poprawę ich dostępności oraz poprawę jakości obsługi czytelników miasto Radom i samorząd województwa mazowieckiego powinny wspólnie nabyć obiekt potelekomunikacyjny położony przy ulicy Piłsudskiego 14/16 (link do ogłoszenia o sprzedaży nieruchomości: https://www.nieruchomosci.orange.pl/szczegoly_ogloszenia/1265/0/TO3472) w celu jego adaptacji na siedzibę zespolonych i posiadających wspólną czytelnię, choć zachowujących odrębność instytucjonalną księgozbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Biblioteki Pedagogicznej.						
	3.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Kultura], s. 8	We współpracy z władzami województwa powinno pozyskać się w drodze zamiany nieruchomości lub wyznaczenia lokalizacji inwestycji celu publicznego budynek dawnego kina "Atlantic" zlokalizowany przy ulicy Moniuszki. We współpracy z władzami województwa należałoby powołać Teatr Muzyczny, którego organizatorem byłby samorząd województwa, a który razem z Amfiteatrem, orkiestrą miejską oraz teatrem im. Kochanowskiego mógłby tworzyć sieć planowanego przez obecne władze miejskie, lecz wciąż niezrealizowanego "Radomskiego Centrum Kultury".	Umieszczenie siedziby tego typu instytucji w cennym pod względem architektonicznym i historycznym budynku zabytkowego kina jest ze wszelkich miar pożądane. Aktywizacja kulturalna, społeczna i gospodarcza dawnego kina stanowiłoby asumpt do faktycznej rewitalizacji nie tylko samego obiektu, ale także obszaru z nim sąsiadującego.						
	4.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Kultura], s. 8	Potencjał kulturotwórczy MCSW "Elektrownia" powinien zostać wzmocniony poprzez twórcze zagospodarowanie zdegradowanego obszaru zabudowy ograniczonego ulicami Narutowica, Traugutta oraz obszarem MCSW "Elektrownia".	Obecne, chaotyczne i zupełnie niereprezentacyjne zagospodarowanie tego terenu znacznie ogranicza potencjał miastotwórczy i reprezentacyjną funkcję wspomnianej instytucji.						
	5.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Kultura], s. 9	W odniesieniu do upamiętnienia "Radomskiego Czerwca" należałoby zabrać u władz centralnych o powołanie instytucji upamiętniającej radomski protest 1976 roku oraz o budowę jej siedziby (w oparciu o konkurs architektoniczny SARP), sfinansowaną przez budżet państwa.	Powołanie instytucji kulturalno-naukowej której głównym celem statutowym byłoby pielęgnowanie i upowszechnianie pamięci i wiedzy o wydarzeniach Radomskiego Czerwca 1976 roku jest istotne przede wszystkim ze względu na wagę tych wydarzeń w kontekście historii najnowszej Polski oraz zasadniczy ich wpływ na odzyskanie przez Polskę wolności i przywrócenie w kraju ustroju demokratycznego.						

6.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Dziedzictwo kulturowe], s. 10	Konieczne jest skonstruowanie narzędzi efektywnie wspomagających proces rewitalizacji historycznych dzielnic centralnych Radomia. Proponowane działania (wybór): 1) we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Warszawie należy zdefiniować grupę najważniejszych zabytków, w stosunku do których przyznanie dofinansowania na potrzeby konserwacji byłoby priorytetem; 2) w oparciu o zawarty w procedowanym obecnie projekcie uchwałę w sprawie granic, sposobu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Radomiu punkcie dotyczącym przyznania gminie miasta Radomia prawa pierwokupu nieruchomości znajdujących się na obszarze zdegradowanym należy wyznaczyć nieruchomości o znaczeniu strategicznym dla rewitalizacji, rozwoju kultury i budowy potencjału funkcjonalnego historycznych dzielnic centralnych Radomia i zainicjować proces ich planowego nabywania przez miasto. Inicjatywie tej powinno towarzyszyć powołanie stosownego funduszu; 3) należy powołać nowy, obejmujący centralne dzielnice historyczne Radomia park kulturowy, który będzie stanowił uzupełnienie organizowanego obecnie parku kulturowego "Stary Radom"; 4) należy przyjąć uchwałę krajobrazową obejmującą swoim działaniem obszar całego miasta; 5) w celu ożywienia Miasta Kazimierzowskiego i zachodniej części ulicy Żeromskiego miasto powinno nawiązać z UTH współpracę skutkującą ulokowaniem na tym obszarze części jednostek organizacyjnych i/lub dydaktycznych UTH. W tym samym celu miasto powinno nawiązać współpracę z delegaturami mazowieckiego urzędu marszałkowskiego oraz mazowieckiego urzędu wojewódzkiego.	Jedynie działania systemowe mogą doprowadzić do skutecznej finalizacji procesu rewitalizacji obszarów zdegradowanych zlokalizowanych na obszarze Radomia.								
7.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Turystyka i rekreacja], s. 11	W celu wzmocnienia rewitalizacji obszarów zdegradowanych miasto powinno stworzyć portfolio nieruchomości - obiektów zabytkowych, nie zabytkowych i niezabudowanych - które mogłyby być zagospodarowane na potrzeby hoteli sieciowych. Jest to rzecz szczególnie istotna w kontekście rychłego uruchomienia portu lotniczego Warszawa-Radom. Na wzór Wrocławia i we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Warszawie miasto powinno stworzyć katalog historycznych obiektów hotelowych, w kontekście których przywrócenie funkcji hotelowych powinno być szczególnie wspierane (dotyczy to np. dawnych hoteli "Rzyskiego" i "Francuskiego" przy ul. Żeromskiego oraz "Europejskiego" przy placu Konstytucji 3 maja). Mając na uwadze dotychczasowe zapóźnienia Radomia w zakresie rozwoju bazy hotelowej miasto powinno ponadto wskazać lokalizację, w których przy zachowaniu harmonii z historyczną zabudową dzielnic centralnych i twórczo ją uzupełniając mogłyby być zlokalizowane wertykalne dominanty urbanistyczne (za maksymalną ich wysokość powinno się uznać wysokość najważniejszej dominanty historycznej radomskiego Śródmieścia - katedry Mariackiej - wynoszącą 72 m). Jedną z najlepszych lokalizacji dla tego typu, wysokiego i przewyższającego Śródmiejską zabudowę obiektu jest niezagospodarowany obecnie i zdegradowany narożnik ulic Traugutta i Narutowicza. Mając na uwadze wyjątkowe usytuowanie tego narożnika, przy sporządzeniu MPZP dla tego obszaru (P114. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszarów MIASTA RADOMIA - etap V) minimalna wysokość zabudowy dla tej lokalizacji powinna wynosić 60 m.	Pełne wykorzystanie potencjału obiektów zabytkowych, nie zabytkowych i terenów niezabudowanych, a także kształtowanie sylwetki miasta poprzez lokalizację w przemyślanych miejscach dominant wertykalnych, zarówno w kontekście obiektów hotelowych, jak i innych, możliwe jest wyłącznie przy aktywnym udziale instytucji miejskich odpowiedzialnych za rewitalizację i rozwój przestrzenny.								
8.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Turystyka i rekreacja], s. 12	Konieczne jest zwiększenie ilości wielofunkcyjnych obiektów sportowych z pływalnią.	W wielu częściach Radomia dostęp do tego typu infrastruktury sportowej wciąż jest utrudniony.								
9.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Turystyka i rekreacja], s. 12	Potencjał, znaczenie i rola Miasta Kazimierzowskiego powinny zostać wzmocnione poprzez zlokalizowanie na jego obszarze wybranych jednostek organizacyjnych i dydaktycznych Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego.	Nadanie Miastu Kazimierzowskiemu funkcji "kampusu uniwersyteckiego" z pewnością zwiększyłoby jego potencjał i doprowadziłoby do aktywizacji społecznej i gospodarczej tej części miasta.								
10.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Edukacja i szkolnictwo wyższe], s. 19	Ze względu na ułomność radomskiego ośrodka akademickiego spowodowaną funkcjonowaniem na obszarze miasta tylko jednego, a do tego przymiotnikowego uniwersytetu, konieczne jest: 1) współdziałanie miasta z władzami UTH, województwa i państwowymi w kierunku rozwoju UTH w celu uzyskania możliwości utworzenia na jego bazie uniwersytetu klasycznego z pełnoprawnymi kierunkami humanistycznymi, społecznymi i wydziałem lekarskim, wyższej uczelni artystycznej oraz politechniki z kierunkami cieszącymi się ogólnopolską popularnością (np. architektura i budownictwo); 2) wzmocnienie roli dotychczas jedynej na obszarze Radomia i ziemi radomskiej instytucji umożliwiającej prowadzenie działalności badawczej w zakresie nauk humanistycznych, społecznych, artystycznych - Radomskiego Towarzystwa Naukowego - poprzez trwałe zapewnienie jego dofinansowanie przez samorząd województwa mazowieckiego (w taki sposób finansowane jest np. Kieleckie Towarzystwo Naukowe) oraz nieodpłatne udzielenie przez miasto stałej siedziby na obszarze Miasta Kazimierzowskiego.	Spośród ośrodków akademickich Radom jest jedynym miastem w swojej kategorii, które posiada jedną uczelnię państwową, której ofertę charakteryzuje daleko idąca niepełność. Proponowane działanie pozwoliłoby na stworzenie w Radomiu zrębów w pełni funkcjonalnego i wieloprofilowego, a przez to konkurencyjnego ośrodka akademickiego.								
11.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Edukacja i szkolnictwo wyższe], s. 20	Koniecznością jest budowa w Radomiu trzeciego szpitala o charakterze klinicznym.	Powstanie w Radomiu nowego szpitala klinicznego nie tylko zabezpieczyłoby potrzeby mieszkańców miasta i regionu w zakresie ochrony zdrowia, ale zapewniłoby też stabilne funkcjonowanie rozwój kierunku lekarskiego w Radomiu.								
12.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Rynek pracy], s. 22	Władze miejskie i wojewódzkie powinny dążyć do wyodrębnienia na terenie woj. mazowieckiego (na wzór administracji skarbowej) wojewódzkiego urzędu pracy z siedzibą w Radomiu, który swoim oddziaływaniem obejmowałby obszar mazowiecki-regionalny (wg podziału statystycznego NUTS 2).	Powołanie odrębnego dla regionalnej części województwa urzędu pracy pozwoliłoby na sprawne i skuteczne definiowanie problemów w zakresie bezrobocia na obszarze Radomia i regionu radomskiego - obszarów, na których występowanie tego problemu jest nasilone - dzięki czemu możliwa byłaby optymalizacja sposobu jego zwalczania, i dostosowanie ich do realiów regionalnej części województwa - jakże odmiennych od warunków panujących na obszarze aglomeracji warszawskiej.								
13.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Przestrzeń], s. 25	W MPZP obejmujących tereny historycznych dzielnic centralnych powinny być wskazane punktowe obszary przeznaczone na zabudowę o charakterze dominant wertykalnych, których dopuszczalna wysokość byłaby wyższa niż typowa wysokość najbardziej popularnego typu zabudowy na przedmiotowym obszarze, czyli XIX-wiecznej kamienicy czynszowej o trzech kondygnacjach, lecz nie przekraczaby 72 m (maksimum kontekstu historycznego dla historycznych dzielnic centralnych, wyznaczone wysokością najważniejszej ich dominanty - katedry Mariackiej). Realizacja dominant wertykalnych i innego typu wysokich budynków nie powinna być dopuszczalna na obszarze zachodniej ekspozycji historycznej sylwetki Śródmieścia od strony drogi wojewódzkiej nr 735 (ulice Kielecka i Czarnieckiego na odcinkach pomiędzy ulicami Główną i Foliwarską).	Historyczne założenia dzielnic centralnych Radomia oparte są na relacjach pomiędzy horyzontalnym układem zabudowy czynszowej i dominantami wertykalnymi, ukształtowanymi zazwyczaj przez bryły zabytkowych świątyń. Współcześnie układ ten wymaga twórczego rozwinięcia - świadczą o tym postulaty inwestorów i strony społecznej dotyczące obecności wysokiej zabudowy o charakterze wielokompleksowym na obszarze centrum miasta. Należy przy tym wystrzegać się dominacji nowych dominant wertykalnych nad historycznymi - stąd postulat ograniczenia ich maksymalnej wysokości do wysokości najwyższej z dominant historycznych.								
14.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Przestrzeń], s. 26	Sieć komunikacji zbiorowej Radomia należy uzupełnić o następujące elementy przewidujące: 1) rozbudowę transportu autobusowego; 2) stworzenie sieci transportu tramwajowego, komunikującego obszary dobrze prosperujące i zaludnione ze zdegradowanymi i wymagającymi rewitalizacji. W kontekście obszarów zdegradowanych najważniejsze jest takie trasowanie linii tramwajowej w zachodniej części Śródmieścia, aby przebiegała ona przez zachodnią - najbardziej zdegradowaną - część ulicy Żeromskiego oraz Miasto Kazimierzowskie - ulicami Szewską-Rynkiem-Szpitalną (w kierunku wschodnim) oraz Reja (w kierunku zachodnim); 3) stworzenie kolei aglomeracyjnej, na której potrzeby z powodzeniem mogą być wykorzystywane zrealizowane w ostatnim czasie oraz planowane przystanki kolejowe na obszarze miasta. W kontekście aglomeracji Radomia funkcjonalność kolei aglomeracyjnej wzmocnia dodatkowo fakt, że najważniejsze, wschodnie ramię aglomeracji rozwinęło się właśnie wzdłuż linii kolejowej. We wspomnianym kontekście za istotne należy również uznać pozostałe ramiona aglomeracji radomskiej - północne, południowo-zachodnie oraz południowe.	Oferty komunikacji transportowej Radomia w żadnym wypadku nie można uznać za rozwiniętą (!). Transport w obrębie miasta wciąż opiera się przede wszystkim na indywidualnych środkach transportu - głównie autach osobowych - których nadmierne potoki skutecznie i trwale obniżają poziom życia w centralnych dzielnicach miasta, co w efekcie prowadzi do ich wyludnienia na rzecz dalszych dzielnic i pozamiejskich przedmieść oraz głębokiej marginalizacji.								
15.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Przestrzeń], s. 27	W kontekście rozwoju sieci dróg ekspresowych w okolicach Radomia, zarówno miasto jak i okolice gminy powiatu radomskiego powinny zabiegać o zastąpienie drogi krajowej nr 9 drogą ekspresową nr 9, w ramach której należy wybudować północno-wschodnią ekspresową obwodnicę Radomia.	Dzięki realizacji tej trasy miasto zostało otoczone pierścieniem funkcjonalnych, ekspresowych obwodnic podmiejskich, które zapewniłyby kompleksową obsługę drogową każdej części miasta, w tym portu lotniczego Warszawa-Radom i terenów przemysłowych w północnej i północno-wschodniej części miasta.								

	16.	1.1. Wnioski z diagnozy strategicznej - sfera społeczna [Środowisko], s. 28	Sieć parków miejskich powinna zostać uzupełniona o nowe założenia tego typu w centralnej części miasta. Ze względów rekreacyjnych, ale także w kontekście rewitalizacji i porządkowania zdegradowanej przestrzeni miasta Kazimierzowskiego i jego otoczenia pałaca jest potrzeba zorganizowania parku miejskiego na obszarze ograniczonym ulicami Limanowskiego, Wąlową i Krakowską z kontynuacją po wschodniej stronie ulicy Limanowskiego, na odcinku pomiędzy ulicami Wąlową i Reja (w miejscu ślepych oficyn zlokalizowanych pomiędzy ulicami Żytnią i Szpitalną). Poza dzielnicami centralnymi najpilniejsza jest potrzeba organizacji parku w dolinie Kosówki oraz przylegającego doń zachodu ogrodu botanicznego (działki o numerach ewidencyjnych 131/8; 131/9; 131/10; 131/12; 131/13).	W kontekście wytyczenia parku w bezpośredniej okolicy Miasta Kazimierzowskiego zasadność tego przedsięwzięcia wynika przede wszystkim z konieczności uporządkowania niezwykle chaotycznego otoczenia jednej z najcenniejszych części historycznego centrum miasta. Wytyczenie we wspomnianej lokalizacji parku przy wykorzystaniu procedury wyznaczenia lokalizacji celu publicznego jest stosunkowo łatwym rozwiązaniem. W przypadku planowanego już przez miasto ogrodu botanicznego zlokalizowanego pomiędzy doliną rzeki Mlecznej i ulicą Kielecką największym atutem są walory przyrodnicze tego terenu oraz bliskość jedyne na obszarze miasta, zabytkowego założenia pałacowo-parkowego na Wośnikach. Zasadność realizacji w tej lokalizacji ogrodu botanicznego wzmacniają dodatkowo plany pozyskania części wspomnianego założenia z pałacem Pruszków przez Muzeum im. Jacka Malczewskiego. Uzupełnienie planów muzeum proponowaną realizacją doprowadziłoby do stworzenia unikalnego w skali kraju założenia parkowego o wyjątkowych walorach przyrodniczych, historycznych, edukacyjnych i kulturowych.							
	17.	2. Misja i wizja rozwoju oraz cele i kierunki działań, s. 35	Powszechna akceptacja "subregionalnej" roli Radomia jest błędem i w niedługiej perspektywie doprowadzi do pogłębienia dotychczasowych i pojawienia się nowych problemów miasta, z których niosąca największe zagrożenie jest ostateczna utrata funkcji regionalnych. W celu zapobieżenia takiemu rozwojowi wypadków władze miejskie powinny w porozumieniu z parlamentarzystami ziemi radomskiej oraz innymi samorządami regionu, a także organizacjami pozarządowymi dążyć do przywrócenia Radomowi statusu ośrodka regionalnego. W obecnej sytuacji można to osiągnąć na dwa sposoby - poprzez podział obecnego województwa mazowieckiego na dwie jednostki administracyjne lub poprzez przeniesienie do Radomia jednego z dwóch pól władz województwa mazowieckiego - samorządowej (urząd marszałkowski) lub rządowej (urząd wojewódzki). Działanie to powinno być podstawowym i ponadpartyjnym celem całej klasy politycznej Radomia i regionu radomskiego.	Jak obok.							
	18.	Cele strategiczne rozwoju gminy miasta Radomia	Wśród celów strategicznych wymienionych w analizowanym dokumencie zabrakło osobnej kategorii jaką jest "Rewitalizacja".	Fakt, jakim jest potrzeba rewitalizacji zdegradowanych obszarów Radomia nie podlega dyskusji. Procesy destrukcyjne na obszarze miasta zaszły zaś tak daleko, że ich odwrócenie możliwe jest jedynie przy wykorzystaniu specjalnych i dedykowanych środków. Bez ich zdefiniowania i zastosowania żaden proces rewitalizacji na obszarze miasta nie powiedzie się.							
17.	1.	Na str. 78 podano: o wsparcie rozwoju Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowego Instytutu Badawczego w Radomiu	Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Technologii Eksploatacji ul. K. Pułaskiego 6/10, 26-600 Radom, NIP: 796 003 58 05	Zmiana nazwy	osoba prawna Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Technologii Eksploatacji	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy		